

POROČILO O DELU

Pokrajinske in študijske knjižnice

Murska Sobota za leto 2020

Murska Sobota, 2021

VSEBINA	Stran
1 UVOD	6
2 PREDSTAVITEV ZAVODA.....	7
2.1 Osnovni podatki	7
2.2 Organi zavoda	8
2.3 Knjižnična mreža	8
2.4 Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo, pojasnjujejo in opredeljujejo delovno področje Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota	8
2.5 Dejavnosti knjižnice kot splošne knjižnice	10
2.6 Dejavnosti knjižnice na narodnostno mešanem območju.....	10
2.7 Dejavnosti knjižnice na obmejnem območju.....	11
2.8 Dejavnosti knjižnice kot osrednje območne knjižnice	11
2.9 Odprtost knjižnice in njenih enot	11
3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA.....	13
3.1 Zaloga.....	13
3.2 Nabava knjižničnega gradiva	14
3.2.1 Prirast knjižnega gradiva	14
3.2.2 Prirast periodičnega tiska.....	15
3.2.3 Prirast neknjižnega gradiva	15
3.2.4 Stanje prirasta in izločenega gradiva v letu 2020.....	16
3.3 Strokovna obdelava gradiva	16
4 ČLANSTVO, OBISK IN IZPOSOJA.....	17
4.1 Aktivni člani	17
4.2 Obisk	18
4.3 Izposoja	18
4.3.1 Knjižnično gradivo.....	18
4.3.2 Dostava gradiva na dom	19
4.3.3 Biblos	20
4.3.4 Podatkovne zbirke	20
4.3.5 Medknjižnična izposoja.....	21
5 ZAPOSLENI	21
5.1 Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih	22
5.2 Mentorstvo	23
6 DELO PO ODDELKIH	23
6.1 Oddelek za odrasle.....	23

6.1.1 Projekti na oddelku za odrasle	24
6.1.2 Razstavna dejavnost	28
6.2 Mladinski oddelek	30
6.2.1 Projekti na mladinskem oddelku.....	30
6.2.2 Storitve za uporabnike s posebnimi potrebami	33
6.3 Domoznanska dejavnost	37
6.3.1 Projekti na domoznanskem oddelku.....	37
6.4 Potujoča knjižnica.....	45
6.4.1 Projekti potujoče knjižnice.....	46
6.5 Izvajanje knjižnične dejavnosti na obmejnem območju	47
6.6 Izvajanje knjižnične dejavnosti za pripadnike madžarske narodne skupnosti	50
6.7 Izvajanje posebnih nalog PIŠK Murska Sobota kot osrednje območne knjižnice.....	51
7 SKUPNI PROJEKTI OBMOČNIH KNJIŽNIC.....	53
8 SODELOVANJE Z DRUGIMI KULTURNIMI IN IZOBRAŽEVALNIMI INSTITUCIJAMI, ZAVODI, DRUŠTVI....	56
9 PRIREDITVE IN DOGODKI V LETU 2020	57
9.1 Razstavna dejavnost.....	58
9.2 Prireditvena dejavnost	59
9.3 E-prireditvena dejavnost.....	61
10 KNJIŽNICA V MEDIJIH	62
11 SKLEP	68

KAZALO TABEL:

Tabela 1: Knjižnična zbirka v letu 2020 in 2019	14
Tabela 2: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva po načinu nabave v letih 2020 in 2019	15
Tabela 3: Primerjava prirasta periodičnega tiska po načinu nabave v letih 2020 in 2019	15
Tabela 4: Primerjava prirasta neknjižnega gradiva po načinu nabave v letih 2020 in 2019.....	15
Tabela 5: Primerjava skupnega prirasta knjižničnega gradiva v letih 2020 in 2019	16
Tabela 6: Primerjava izločenega gradiva v letih 2020 in 2019	16
Tabela 7: Obdelava knjižničnega gradiva v letu 2020	17
Tabela 8: Članstvo v letu 2020 in 2019	17
Tabela 9: Aktivni člani po občinah v letu 2020 in 2019.....	18
Tabela 10: Obisk knjižnice v letu 2020 in 2019	18

Tabela 11: Izposoja knjižničnega gradiva na dom v letu 2020 in 2019	18
Tabela 12: Največkrat izposojene knjige v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota v letu 2020	19
Tabela 13: Izposoja e-knjig v Biblosu v letu 2020 in 2019.....	20
Tabela 14: Medknjižnična izposoja v letu 2020 in 2019.....	21
Tabela 15: Zaposleni javni uslužbenci v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota na dan 31. 12. 2020.....	22
Tabela 16: Projekti na mladinskem oddelku v številkah v letu 2020.....	35
Tabela 17: Pravljične ure in bibliopedagoške dejavnosti v številkah v letu 2020	36
Tabela 18: Skupne prireditve in dogodki po številu prireditev / dogodkov in številu obiskovalcev v letu 2020.....	57
Tabela 19: Razstave v avli v kronološkem zaporedju v letu 2020	58
Tabela 20: Razstave v dvorani v kronološkem zaporedju v letu 2020.....	58
Tabela 21: Prireditve v igralnici v kronološkem zaporedju v letu 2020.....	59
Tabela 22: Seznam prireditev v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota v letu 2020.....	60

KAZALO SLIK:

Slika 1: Utrinki iz Knjižnice pod zvezdami na Skritem dvorišču v Murski Soboti.....	26
Slika 2: Razstava Jesensko družinsko branje v avli knjižnice.....	28
Slika 3: Prva razstavna plakata z razstav Tone Seliškar (1900-1969) in Karolina Kolmanič (1930-2020).....	29
Slika 4: Zaključek bralnega projekta za otroke Jaz pa berem; levo učenci OŠ Kuzma, desno otroci iz vrtca Plavček pri OŠ Tišina	31
Slika 5: Utrinek iz medgeneracijskega dogodka Babice in dedki pripovedujejo.....	31
Slika 6: Prva stran zgibanke Zakladnice, 2020	38
Slika 7: Naslovnica tretje številke revije Prekmuriana, revije PIŠK MS za literaturo in kulturno zgodovino, 2020.....	42
Slika 8: Skupina učencev OŠ Cankova med ogledom e-domoznanskega večera v dvorani knjižnice	44
Slika 9: Naslovnica zbornika Soboška potujoča knjižnica	47
Slika 10: Naslovna stran publikacije Gimnazija v Monoštru in njen pomen za Slovencev v Slovenski krajini	50

1 UVOD

Letno poročilo o delu Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota daje pregled nad izvajanjem knjižnične dejavnosti kot javne službe v letu 2020. Ob pripravi programa dela za leto 2020 je potekalo življenje in delo še v ustaljenih tirnicah, kar pa se je spremenilo v mesecu marcu 2020, ko je bila razglašena epidemija nalezljive bolezni COVID-19. Med 13. marcem 2020 in 6. majem 2020 je bila knjižnica zaprta, po tem datumu pa je bilo delovanje knjižnice ves čas prilagojeno ukrepom Vlade RS za zavezitev širjenja koronavirusa, navodilom NIJZ ter ostalih pristojnih inštitucij in organov. Nekateri aktivnosti in projekti so tako ostali (delno) nerealizirani in smo jih predstavili na čas, ko bodo njihovo izvedbo razmere dopuščale. Glede na dane pogoje in zmožnosti smo se trudili aktivnosti prilagoditi in prenesti v digitalno okolje, če se jih je dalo v tej obliki izvesti.

V poročilu o delu za leto 2020 po začetnem delu z osnovnimi informacijami o izvajanju knjižnične dejavnosti kot javne službe podajamo podatke o knjižnični zbirki, aktivnih članih knjižnice, obisku in izposoji knjižničnega gradiva, ponudbi podatkovnih zbirk in drugih knjižničnih storitev, ki jih nudimo in pripravljamo za naše člane in uporabnike vseh ciljnih skupin v lokalni skupnosti. Izposoja knjižničnega gradiva in obisk, vezan na izposajo, kakor tudi na prireditve, se je razumljivo zmanjšal, a so po drugi strani uporabniki knjižnične storitve in aktivnosti lahko spremljali in uporabljali vsebine in storitve v digitalnem okolju, kar je zagotovo dodana vrednost dosedanjemu načinu izvajanja knjižnične dejavnosti. Nadalje je predstavljeno delo po oddelkih in projekti, s katerimi smo skušali tudi v teh posebnih razmerah zadovoljevati potrebe vseh uporabnikov knjižnice. Ob vsem tem pa je seveda ostajal velik poudarek na razvoju bralne kulture, dialoga, pismenosti, promociji pisne kulturne dediščine, ki je pomembna za ohranjanje nacionalne identitete in seveda na posluhu vsem našim uporabnikom, na kar se poskušamo in trudimo v kontekstu sprememb z novimi vsebinami in storitvami tudi odzivati.

2 PREDSTAVITEV ZAVODA

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota je osrednja splošna knjižnica za 12 občin, Mestno občino Murska Sobota in Občino Beltinci, ki sta ustanoviteljici, ter 10 pogodbenih (Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina). Je tudi domoznanska knjižnica za Prekmurje, Prlekijo in Porabje. Razvila se je iz ljudske knjižnice (ustanovljena 1945) in študijske knjižnice (ustanovljena 1955), ki sta se leta 1972 združili in se poimenovali tako, kot se knjižnica imenuje še danes. V začetku leta 1991 je bila računalniško opremljena in vključena v računalniško podprt slovenski knjižnični informacijski sistem, leta 2004 pa je pričela delovati v novi sodobni zgradbi v središču mesta Murska Sobota.

Od leta 2003 je ena od desetih območnih slovenskih knjižnic, za območje Pomurja (področje upravnih enot Murska Sobota, Lendava, Ljutomer in Gornja Radgona). Opravlja posebne naloge za madžarsko narodno skupnost in Slovence v zamejstvu (Porabje), prav tako zagotavlja knjižnično dejavnost z bibliobusom v 12 prekmurskih občinah in pri Slovencih v zamejstvu.

2.1 Osnovni podatki

Polno ime ustanove: Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota

Skrajšano ime: PIŠK Murska Sobota

Naslov: Zvezna ulica 10, 9000 Murska Sobota

Matična številka: 5676274000

Davčna številka: 18974961

T: +386 2/530 81 10

F: +386 2/530 81 30

E: info@ms.sik.si

W: www.ms.sik.si

2.2 Organi zavoda

Svet knjižnice: Marko Polanšček (MO Murska Sobota, predsednik), Laura Zdravec (Občina Beltinci, namestnica predsednika), mag. Brigita Perhavec (MO Murska Sobota), Slavica Meglič (MO Murska Sobota), Martina Luteršmit (MO Murska Sobota), Darko Rudaš (MO Murska Sobota), Jožica Jakob (Občina Beltinci), Jasna Horvat (PIŠK Murska Sobota) in Boštjan Zver (PIŠK Murska Sobota).

Strokovni svet: v formiranju.

Direktorica: mag. Klodija Šek Škafar

2.3 Knjižnična mreža

V knjižnično mrežo Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota spadajo:

- osrednja knjižnica v Murski Soboti.
- krajevne knjižnice (4) – izvajanje knjižnične dejavnosti na narodnostno mešanem območju, v Prosenjakovcih, Motvarjevcih, Domanjševcih in Hodošu, kjer je na voljo za izposajo tako slovensko kot madžarsko knjižnično gradivo.
- potujoča knjižnica (bibliobus) – izvajanje knjižnične dejavnosti na 73 postajališčih v 12 občinah. Posebnost sta *porabska* (Gornji Senik, Sakalovci, Števanovci, Monošter) in *madžarska proga* (Čikečka vas, Motvarjevci, Prosenjakovci, Središče, Domanjševci, Krplivnik, Hodoš), na katerih je za izposajo na voljo tako slovensko kot madžarsko gradivo.

2.4 Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo, pojasnjujejo in opredeljujejo delovno področje Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota

- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/01 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS 77/07 s spremembami in dopolnitvami),

- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (Ur. l. RS 19/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS 29/03),
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS št. 100/03 s spremembami in dopolnitvami),
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS 73/03 s spremembami in dopolnitvami),
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda osrednje splošne knjižnice Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota (Ur. l. RS 83/03 in 118/08),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS 88/03),
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo (Ur. l. RS 127/04 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o lokalni samoupravi (Ur. l. RS 72/93 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o financiranju občin (Ur. l. RS 80/94 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o obveznem izvodu publikacij (Ur. l. RS 69/06 s spremembami in dopolnitvami),
- Zakon o Javni agenciji za knjigo (Ur. l. RS 112/07 s spremembami in dopolnitvami),
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018–2028),
- Nacionalni program za kulturo 2018 – 2025,
- Strategija razvoja splošnih knjižnic 2013 - 2020,
- Strateški načrt Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota za obdobje 2020 - 2025,
- drugi zakonski predpisi in akti.

V pripravi je nov Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe Ministrstva za kulturo, predlog katerega je bil v javno obravnavo dan v času od 20. 7. do 4. 9. 2020. Na predlog novega Pravilnika smo v knjižnici pripravili pripombe in jih posredovali Ministrstvu za kulturo.

V letu 2020 so delovno področje PIŠK Murska Sobota določala tudi zakonska določila, navodila, priporočila, ukrepi itd. za preprečevanje širjenja okužbe s COVID-19 s strani Vlade RS, Ministrstva za kulturo, Nacionalnega inštituta za javno zdravje in drugih pristojnih organov.

2.5 Dejavnosti knjižnice kot splošne knjižnice

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 2. in 16. člena Zakona o knjižničarstvu (UL RS, 87/01 s spremembami in dopolnitvami).

2. člen:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

16. člen:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

2.6 Dejavnosti knjižnice na narodnostno mešanem območju

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 25. člena Zakona o knjižničarstvu (UL RS, 87/01 s spremembami in dopolnitvami):

- zagotavljanje knjižnične dejavnosti, namenjeno pripadnikom madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti.

2.7 Dejavnosti knjižnice na obmejnem območju

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 26. člena Zakona o knjižničarstvu (UL RS, 87/01 s spremembami in dopolnitvami):

- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva Slovincem v zamejstvu, tako da je omogočena izposoja, v sodelovanju z osrednjimi knjižnicami Slovencev v zamejstvu za njihove potrebe izvajanje nakupa gradiva v Sloveniji ter pomoč pri razvoju knjižnic slovenske manjšine v sosednjih državah.

2.8 Dejavnosti knjižnice kot osrednje območne knjižnice

Dejavnosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota kot splošne knjižnice izhajajo iz 27. člena Zakona o knjižničarstvu (UL RS, 87/01 s spremembami in dopolnitvami) in Pravilnika o osrednjih območnih knjižnicah (2003):

1. Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij.
2. Nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam s svojega območja.
3. Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje.
4. Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja.

Osrednje območne knjižnice

2.9 Odprtost knjižnice in njenih enot

V letu 2020 je bila PIŠK Murska Sobota odprta za uporabnike v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS, 29/03), Pravilnikom o spremembah Pravilnika o obratovalnem in delovnem času Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota ter zakonskimi določili, navodili, priporočili, ukrepi itd. za preprečevanje širjenja okužbe s COVID-19 s strani Vlade RS, Ministrstva za kulturo, Nacionalnega inštituta za javno zdravje in drugih pristojnih organov.

Osrednja knjižnica Murska Sobota:

Od 1. januarja do 30. junija in od 1. septembra do 31. decembra:

- od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure,
- v soboto od 8. do 13. ure.

V času od 1. julija do 31. avgusta je knjižnica obratovala po poletnem obratovalnem času:

- v ponedeljek, sredo in petek od 8.00 do 16.00 ure,
- v torek in četrtek od 11.00 do 19.00 ure,
- v soboto od 8.00 do 13.00 ure.

24. in 31. decembra 2020 je veljal praznični delovni čas t.j. od 8.00 do 13.00 ure.

Potujoča knjižnica:

Bibliobus je na progi od 1. januarja do 30. junija in od 1. septembra do 31. decembra:

- od ponedeljka do sobote je enak urniku razporeda prog, ki je objavljen na spletni strani knjižnice www.ms.sik.si,
- bibliobus praviloma v mesecu juliju in avgustu ne obratuje, razen v primeru posebnih okoliščin in je v tem primeru urnik razporeda prog objavljen na spletni strani knjižnice www.ms.sik.si in/ali bibliobusu.

Krajevne knjižnice:

Krajevne knjižnice so praviloma odprte od 1. januarja do 31. decembra (razen v primeru posebnih okoliščin in je v tem primeru obratovalni delovni čas krajevnih knjižnic objavljen v krajevni knjižnici in/ali spletni strani knjižnice www.ms.sik.si):

- KK Prosenjakovci v sredo od 12.00 do 16.00 ure,
- KK Hodoš v četrtek od 8.00 do 12.00 ure,
- KK Domanjševci v četrtek od 12.00 do 16.00 ure,
- KK Motvarjevci v petek od 12.00 do 16.00 ure.

Razmere COVID-19:

Delovanje osrednje knjižnice in njenih organizacijskih enot smo prilagajali ukrepom Vlade RS za preprečevanje širjenja okužbe s COVID-19, Ministrstva za kulturo, navodilom Nacionalnega inštituta za javno zdravje in ostalih pristojnih organov.

Osrednja knjižnica in vse njene enote so bile zaprte med 13. 3. in 6. 5. ter med 26. in 30. 10. 2020. Osrednja knjižnica se je po prvem zaprtju ponovno odprla 6. 5. 2020, ostale organizacijske enote so se odpirale postopno, in sicer krajevne knjižnice z 21. 5. 2020, potujoča knjižnica s 1. 6. 2020, delovanje pa je potekalo v skladu z higienskimi ukrepi NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe s COVID-19. S 1. 6. 2020 je potujoča knjižnica začela z vračilom in izposajo vnaprej naročenega knjižničnega gradiva. Dejavnost potujoče knjižnice se je opravljala z osebnim avtomobilom, urnik voženj in postajališč pa je bil v ta namen prilagojen. Izjemoma smo podaljšali tudi delovanje potujoče knjižnice (s službenim vozilom) še v juliju in v zadnjem tednu meseca avgusta. V teh dveh mesecih so se postajališča prilagodila, kar pomeni, da se niso obiskovala ob vzgojno-izobraževalnih zavodih, ko so bili le-ti zaprti zaradi poletnih počitnic. S 1. septembrom pa je na pot znova krenil bibliobus. V osrednji knjižnici je bil v mesecu juniju omogočen prost dostop do knjižnih polic, s tem da so ostale čitalnica, igralnica in Knjižnica igrač zaprte. Z 22. oktobrom smo v vseh enotah znova prešli na pultni sistem izposoje gradiva.

Po ponovnem odprtju knjižnice v spomladanskem času je bil spremenjen tudi način dela z vrnjenim gradivom, ki je sprva v skladu z navodili in smenicami Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) v karanteni (v za ta namen prirejenem prostoru) odležalo sedem dni, pozneje se je ta rok skrajšal na tri dni in veljal vse do izteka leta 2020.

3 KNJIŽNIČNA ZBIRKA

3.1 Zaloga

Knjižnično gradivo je postavljeno v prostem pristopu po sistemu Univerzalne decimalne klasifikacije. Gradivo za otroke in mladino je postavljeno ločeno od gradiva za odrasle.

Knjižnica je imela na dan 31. 12. 2020 v svoji knjižnični zbirki 431.047 enot gradiva, kar je 7,89 enot na prebivalca (7,73 enot v letu 2019). Knjižnega gradiva je bilo 408.386 enot, neknjižnega pa 22.661 enot.

Knjižnična zbirka (enote)	2020	2019
Knjižno gradivo	408.386	400.841
Neknjižno gradivo	22.661	22.325
Skupaj	431.047	423.166

Tabela 1: Knjižnična zbirka v letu 2020 in 2019

3.2 Nabava knjižničnega gradiva

Knjižnica pridobiva gradivo z obveznim izvodom, nakupom, darovi in lastnimi izdajami. Nakup gradiva smo prilagajali informacijskim, raziskovalnim, izobraževalnim, komunikacijskim, socialnim in kulturnim potrebam okolja, pri tem pa upoštevali priporočeno razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom ter gradivom za otroke in odrasle.

V letu 2020 je bilo v nabavni službi izstavljenih 331 naročil za monografske publikacije in 100 naročil za serijske publikacije. Knjižnično gradivo smo kupovali v obsegu, kot so nam to omogočala finančna sredstva, pri tem pa skušali slediti strokovnim priporočilom Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe in Letnega načrta nakupa za leto 2020. Pri dobaviteljih smo si prizadevali pridobiti čim ugodnejše cene za nakup.

Izmed knjig, ki smo jih dobili v dar, smo ustvarili 102 seznamov darov. Prevezeli smo 32 pošiljk obveznega izvoda, od tega 16 za serijske publikacije in 16 za monografske publikacije.

3.2.1 Prirast knjižnega gradiva

Letni prirast knjižnega gradiva v letu 2020 je znašal 11.934 inventarnih enot, od tega naslovov 6.643. Načinov dotoka gradiva je bilo pet: nakup, obvezni izvod, dar, stari fond in lastna izdaja.

Vrsta gradiva	Način nabave	2020		2019	
		inv. enote	naslovi	inv. enote	naslovi
Knjižno gradivo					
	nakup	7.205	2.452	7.235	3.056
	dar	2.074	1.783	2.189	1.808
	obvezni izvod	1.305	1.281	1.754	1.730
	stari fond	1.332	1.126	75	73
	lastna izdaja	18	2	38	4
SKUPAJ		11.934	6.643	11.291	6.239

Tabela 2: Primerjava prirasta knjižničnega gradiva po načinu nabave v letih 2020 in 2019

*Opomba, ki velja za vse podatke v tem poročilu, ki se nanašajo na prirast gradiva: Ker lahko določen naslov prejmemo hkrati kot nakup in dar ali obvezni izvod, se seštevek naslovov ne ujema z dejanskim stanjem naslovov, kajti v seštevku se vsak naslov upošteva samo enkrat.

3.2.2 Prirast periodičnega tiska

Prirast serijskih publikacij je v letu 2020 znašal 1.069 inventarnih enot oz. 777 naslovov.

Vrsta gradiva	Način nabave	2020		2019	
		inv. enote	naslovi	inv. enote	naslovi
Serijske publikacije					
	nakup	118	101	141	112
	dar	201	107	252	128
	obvezni izvod	713	593	726	619
	stari fond	37	21	0	0
SKUPAJ		1.069	777	1.119	806

Tabela 3: Primerjava prirasta periodičnega tiska po načinu nabave v letih 2020 in 2019

3.2.3 Prirast neknjižnega gradiva

Prirast neknjižnega gradiva je v letu 2020 znašal 347 inventarnih enot oz. 273 naslovov.

Vrsta gradiva	Način nabave	2020		2019	
		inv. enote	naslovi	inv. enote	naslovi
Neknjižno gradivo					
	nakup	192	159	251	177
	dar	57	38	101	90
	obvezni izvod	51	49	100	94
	stari fond	47	33	12	12
SKUPAJ		347	273	464	369

Tabela 4: Primerjava prirasta neknjižnega gradiva po načinu nabave v letih 2020 in 2019

3.2.4 Stanje prirasta in izločenega gradiva v letu 2020

Skupni prirast je v letu 2020 znašal 13.350 inventarnih enot, med izločeno gradivo (izgubljeno, poškodovano, zastarelo gradivo, ukradeno, nevrnjeno) pa smo uvrstili 5.888 inventarnih enot.

Skupni prirast	2020		2019	
	inv. enote	naslovi	inv. enote	naslovi
Način nabave				
nakup	7.515	2.712	7.627	3.345
dar	2.332	1.928	2.538	2.025
obvezni izvod	2.069	1.923	2.580	2.443
stari fond	1.416	1.180	91	88
lastna izdaja	18	2	38	4
SKUPAJ	13.350	7.391	12.874	7.417

Tabela 5: Primerjava skupnega prirasta knjižničnega gradiva v letih 2020 in 2019

Izločeno gradivo	2020		2019	
	inv. enote	naslovi	inv. enote	naslovi
Vrsta izločenega gradiva				
knjižno gradivo	4.943	3.891	7.410	5.956
serijske publikacije	926	443	351	136
neknjižno gradivo	19	17	93	84
SKUPAJ	5.888	4.351	7.854	6.176

Tabela 6: Primerjava izločenega gradiva v letih 2020 in 2019

3.3 Strokovna obdelava gradiva

Gradivo, ki smo ga v letu 2020 prejeli z nakupom, obveznim izvodom, zamenjavo in darovi, so strokovni delavci obdelali strokovno in v skladu s katalogizacijskimi pravili. Obdelava gradiva je potekala na oddelku za nabavo (2 strokovna sodelavca) in obdelavo gradiva (strokovna sodelavka in strokovni sodelavec) ter na domoznanskem oddelku (strokovni sodelavec). Največ gradiva se je obdelalo na oddelku za obdelavo, kjer je strokovna delavka največ časa namenila obdelavi monografij, člankov in sestavnih delov ter izvedenih dogodkov; skupaj je v vzajemno bazo COBISS prispevala 1.253 novih zapisov (428 člankov, 548 raziskovalnih nalog in 277 monografij domoznanskega gradiva).

Prispevek zapisov v COBIB.SI	Leto 2020
Monografske publikacije	1.493
Serijske publikacije	5
Članki	559
Izvedena dela	22
CONOR zapisi	1.079
SKUPAJ	3.158

Tabela 7: Obdelava knjižničnega gradiva v letu 2020

4 ČLANSTVO, OBISK IN IZPOSOJA

4.1 Aktivni člani

V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota, potujoči knjižnici in njenih krajevnih knjižnicah je bilo v letu 2020 11.042 aktivnih članov. Na novo je bilo v letu 2020 vpisanih 759 članov.

V evidenci uporabnikov vodimo le aktivne člane, kar pomeni, da v skladu s predpisi tiste člane, ki si več kot eno leto ne izposodijo gradiva, brišemo iz evidence aktivnih članov. Aktivni postanejo ponovno ob naslednji izposoji gradiva.

Članstvo	2020	2019
Aktivni člani	11.042	11.634
Novo vpisani	759	1.276

Tabela 8: Članstvo v letu 2020 in 2019

Občina	Aktivni člani v osrednji knjižnici	Aktivni člani bibliobusa	Aktivni člani krajevnih knjižnic	Skupaj 2020	Skupaj 2019
MO Murska Sobota	3.404	324	0	3.728	3.910
Beltinci	810	142	0	952	997
Cankova	147	53	0	200	183
Gornji Petrovci	174	26	0	200	213

Grad	155	77	0	232	252
Hodoš	22	20	3	45	47
Kuzma	101	53	0	154	158
Moravske Toplice	656	140	58	854	937
Puconci	587	151	0	738	773
Rogašovci	233	128	0	361	412
Šalovci	106	33	6	145	170
Tišina	476	96	0	572	683
Občine izven UE MS	2.624	237	0	2.861	2.899
SKUPAJ	9.495	1.480	67	11.042	11.634

Tabela 9: Aktivni člani po občinah v letu 2020 in 2019

4.2 Obisk

Med obisk knjižnice prištevamo uporabnike, ki so knjižnico obiskali zaradi izposoje gradiva na dom (prevzema, vračila ali podaljšanja gradiva, rezervacije ali naročila gradiva, informacij o knjižničnem gradivu ter poravnave obveznosti do knjižnice) in dela v čitalnici. Sem prištevamo tudi obiskovalce prireditev, ki potekajo v knjižnici.

Obisk	2020	2019
št. obiskovalcev	133.388	224.443

Tabela 10: Obisk knjižnice v letu 2020 in 2019

4.3 Izposoja

4.3.1 Knjižnično gradivo

V letu 2020 je bilo izposojenih 300.452 enot knjižničnega gradiva.

Izposoja gradiva na dom	2020	2019
Enote knjižničnega gradiva	300.452	431.358

Tabela 11: Izposoja knjižničnega gradiva na dom v letu 2020 in 2019

Top 15 – največkrat izposojene knjige v letu 2020 na oddelku za odrasle, mladinskem oddelku in potujoči knjižnici

Št.	Naslov	Avtor	Izposoja
ODDELEK ZA ODRASLE			
1	Belo se pere na devetdeset	Žakelj, Bronja	287
2	Luciferka	Makarovič, Svetlana	105
3	Zvezda večera	Phillips, Susan Elizabeth	101
4	Tole bo bolelo	Kay, Adam	99
5	Se mi lahko upreš?	Phillips, Susan Elizabeth	97
MLADINSKI ODDELEK			
1	Brina Brihta	Rippin, Sally	89
2	Harry Potter, Kamen modrosti	Rowling, J. K.	76
3	Ognjeno pleme, Pobeg	Karlovshek, Igor	73
4	Kako dolg je čas	Dolenc, Mate	65
5	Solzice	Prežihov Voranc	64
POTUJOČA KNJIŽNICA			
1	Dolina rož	Golob, Tadej	44
2	Življenje v gozdu	Kragelj, Deni	42
3	Petelinček in sraka	Radovanovič, Vesna	34
4	Lukež	Jazbinšek, Ernest	31
5	Oprosti	Bruce, Emily	29

Tabela 12: Največkrat izposojene knjige v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota v letu 2020

4.3.2 Dostava gradiva na dom

V času prvega vala epidemije COVID-19 med 14. 4. in 5. 5. 2020 smo učencem, dijakom in študentom omogočali dostavo gradiva za potrebe izobraževanja na dom. V mestu Murska Sobota so nam na pomoč pri raznašanju paketov priskočili člani Kluba prekmurskih študentov, v ostala naselja v MO MS pa smo gradivo razvažali s službenim vozilom. Občina Beltinci je poskrbela za dostavo gradiva za svoje občane, ostalim članom pa smo pošiljali gradivo s storitvijo Pošte Slovenije. Storitve pošiljanja gradiva po pošti je bila omogočena tudi v zadnjem tednu meseca oktobra, ko je bila knjižnica zaprta. Skupaj smo poslali 423 enot knjižničnega gradiva 162 članom.

V letu 2020 smo pričeli z izposojjo gradiva na dom ranljivim skupinam (nosečnicam, invalidom, starejšim od 65 let, bolnikom s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi).

4.3.3 Biblos

Članom naše knjižnice smo omogočali izposojno e-knjig preko spletnega portala Biblos, ki ponuja izposojno in prodajo e-knjig v slovenskem jeziku. K obisku portala smo jih usmerjali skozi vso leto, še intenzivneje pa v času zaprtja knjižnice.

V letu 2020 je bilo na voljo za izposojno 965 licenc e-knjig, naši člani pa so si v letu 2020 izposodili 5.659 e-knjig. Izposoja e-knjig se je v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 povečala za 260 %.

Biblos	2020	2019
Št. licenc e-knjig	965	788
Izposoja gradiva	5.659	1.574

Tabela 13: Izposoja e-knjig v Biblosu v letu 2020 in 2019

4.3.4 Podatkovne zbirke

Članom knjižnice smo omogočali dostop do podatkov zbirk Tax-Fin-Lex, EBSCO-host in Pressreader, do katerih je bil omogočen dostop na daljavo, torej tudi izven knjižnice s številko članske izkaznice.

V prostorih knjižnice pa je bil omogočen spletni dostop do:

- revije IKS: računovodstvo, davščine in finance,
- časnika Večer in
- časnika Delo.

4.3.5 Medknjižnična izposoja

Po medknjižnični poti je bilo iz PIŠK Murska Sobota v letu 2020 izposojenih 426 enot knjižničnega gradiva v druge knjižnice v Sloveniji. PIŠK Murska Sobota pa si je v letu 2020 od drugih knjižnic sposodila 122 enot knjižničnega gradiva. V letu 2020 smo tako medknjižnično izposodili našim in tujim uporabnikom skupaj 548 enot knjižničnega gradiva. Med knjižnicami na Pomurskem območju je medknjižnična izposoja brezplačna za končnega uporabnika.

Medknjižnična izposoja	Izposojeno iz drugih knjižnic		Izposojeno v druge knjižnice	
Leto	2020	2019	2020	2019
Število fizičnih enot	122	329	426	839

Tabela 14: Medknjižnična izposoja v letu 2020 in 2019

5 ZAPOSLENI

Na dan 31. 12. 2020 je bilo zaposlenih 27 javnih uslužbencev. V letu 2020 je bilo 6 oseb zaposlenih v programu javnih del, 1 oseba v programu dela v splošno korist in 2 osebi v programu Inkluzivna družba za vse, s katerimi smo zapolnjevali kadrovski primanjkljaj.

Priimek in ime	Oddelek
mag. Šek Škafar Klaudija	direktorica
Horvat Janez	oddelek za odrasle
Antolin Terezija	obdelava gradiva
Balažic Jana	čitalniški oddelek
Banfi Simona	oddelek za odrasle
Benko Kerec Sonja	računovodstvo
Celec Metka	mladinski oddelek
Farič Nada	oddelek za odrasle
Horvat Jasna	oddelek za odrasle
Končan Matej	sistemskega administratorja
Lukovnjak Suzana	oddelek za odrasle

Meolic Slavko	potujoča knjižnica
dr. Papp Jožef	hungarika, obdelava gradiva
Pavlič Andrej	domoznanstvo
Petek Stanislav	potujoča knjižnica
Podojsteršek Ivo	oddelek za odrasle
Radovanovič Vesna	mladinski oddelek
Režonja Bojan	nabava gradiva
Rogač Marjeta	upravno-tehnična služba
Sečkar Gabriela	mladinski oddelek
dr. Sedar Klodija	domoznanstvo
Sušec Ana	mladinski oddelek
Škraban Peter	upravno-tehnična služba
Vlaj Bernarda	upravno-tehnična služba
Vöröš Julijana	oddelek za odrasle
Zrim Milojka	oddelek za odrasle
Zver Boštjan	nabava gradiva

Tabela 15: Zaposleni javni uslužbenci v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota na dan 31. 12. 2020

5.1 Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Izobraževanje zaposlenih, ki zagotavlja tako osebno rast zaposlenih kot rast organizacije, je potekalo v okviru programa izobraževanj za leto 2020 in v skladu razmerami COVID-19. Zaposleni so sodelovali tudi pri različnih projektih, v delovnih skupinah in sekcijah.

Za kakovostno izvajanje dejavnosti knjižnice, sledenje novostim, pridobivanje novih in potrebnih znanj ter izmenjavo primerov dobrih praks so se v letu 2020 zaposleni udeležili naslednjih izpopolnjenj in izobraževanj:

- delavnica Priprava skupnega tržnega načrta za promocijo judovske kulturne dediščine (15. 1. 2020)
- UNICEF-ova Varna točka (Martjanci, 22. 1. 2020)
- strokovno srečanje: Od nič, preko mikrobov in nebotičnikov, do zvezd: zakaj in kako brati poučne knjige danes? (Domžale, 25. 1. 2020)
- 10. mladinski literarni festival Bralnice pod slamnikom (Domžale, 29. 1. 2020)
- strokovni posvet: Kako s primerno komunikacijo in sodobno informacijsko podporo do učinkovite izterjave knjižničnega gradiva in terjatev (Maribor, 13. 2. 2020)
- delavnica WordPress (Ljubljana, 5. 3. 2020)
- Aktualna dogajanja na področju splošnih knjižnic (Kranj, 18. 6. 2020)

- delavnica Skupna strategija za dvig prepoznavnosti judovske dediščine (29. 6. 2020)
- Tečaj COBISS3/Katalogizacija - začetni tečaj (Maribor, IZUM, 7. 9. 2020 – 11. 9. 2020)
- Knjižnice.si (Ljubljana, 10. 9. 2020)
- Katalogizacija monografskih publikacij: tečaj za bodoče aktivne udeležence sistema COBISS.SI (Ljubljana, NUK, 21. 9. 2020)
- Redna delovna uspešnost (Ljubljana, 21. 9. 2020)
- Načrtovanje letnega nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah 1. del (14. 10. 2020)
- Strokovno usposabljanje delavcev za delo z dokumentarnim gradivom s preizkusom (16. 10. 2020 in 22. 10. 2020)
- Knjižničar - knjižničarju šestič: Dan dobrih praks (20. 10. 2020)
- Domfest: Posebne domoznanske zbirke – izzivi in priložnosti (22. 10. 2020)
- Načrtovanje letnega nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah 2. del (17. 11. 2020)

5.2 Mentorstvo

Mentorstvo je bilo nudeno zaposlenim, ki so opravljali dela v programu javnih del, dela v splošno korist in programu Inkluzivna družba za vse. V mesecu decembru 2020 smo na oddelku za odrasle začeli z uvajanjem novega strokovnega delavca, ki je pričel z delom zaradi upokojitve strokovne delavke. Kot kandidatu za opravljanje strokovnega bibliotekarskega izpita smo mu nudili mentorstvo po programu strokovnega usposabljanja za pridobitev strokovnega naziva bibliotekar.

6 DELO PO ODDELKIH

6.1 Oddelek za odrasle

Na oddelku za odrasle v prvem nadstropju knjižnice je pestra izbira knjižničnega gradiva v slovenskem in tujih jezikih, med katerimi naši uporabniki najdejo od znanstvenih, strokovnih, leposlovnih, poljudnoznanstvenih in drugih vsebin, bodisi za študijske, službene, raziskovalne

namene bodisi za prijetno preživljanje časa ob knjigi. Na tem oddelku je tudi bogata izbira periodičnega tiska in referenčnega gradiva, ki spada v sklop periodičnega oddelka s čitalnico (dnevno časopisje in novejši letniki serijskih publikacij so prosto dostopni, starejši letniki pa shranjeni v skladišču, od koder jih knjižničarji prinesejo na željo uporabnikov).

Na oddelku so bile uporabnikom vsakodnevno nudene številne informacije, od klasičnih (40.000) do zahtevnejših (3.000), računalniških (6.500) in domoznanskih (450), storitev fotokopiranja (za uporabnike in interno rabo je bilo opravljenih 1.032 fotokopij iz knjižničnega gradiva v formatih A4 in A3) ipd.

6.1.1 Projekti na oddelku za odrasle

BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE

Med oktobrom 2019 in majem 2020 je potekala že 10. sezona bralne značke za odrasle, izvedbe zaključne prireditve s podelitvijo priznanj in praktičnih nagrad pa zaradi ukrepov za zajezitev koronavirusa nismo mogli izvesti v klasični obliki. Bralke in bralci so jih prejeli ob individualnem obisku knjižnice. Bralno značko, za osvojitve katere je bilo potrebno prebrati 4 prevedena prozna dela, 3 prozna dela domačih avtorjev in eno pesniško zbirko z bralnega seznama, je osvojilo 69 bralk in bralcev.

BRALNI KLUB TANJE PIRŠ

Bralni klub sestavlja skupina 11 bralk in bralcev, sestajali so se enkrat mesečno. Na srečanjih so debatirali o tematskih sklopih v književnosti:

- literarna nagrada Desetnica,
- starejši irski pisatelji,
- slovenski novinarji – pisatelji,
- bildungsroman oz. razvojni roman,

- esejistika – Rožančeva nagrada,
- Harper Lee (roman Ne ubijaj slavca) in
- mladinski romani Založbe Miš.

Po uvedbi ukrepov za zajezitev koronavirusa so se srečanja prilagodila novonastali situaciji. Nekaj srečanj je bilo izvedenih z izmenjavo mnenj o prebranem po elektronski pošti, decembra pa je bilo srečanje prvič uspešno izvedeno v obliki videokonference.

KNJIŽNICA POD ZVEZDAMI

V mesecu juliju in avgustu smo že tretjič zapovrstjo v sodelovanju z Zavodom za kulturo, turizem in šport Murska Sobota na Skritem dvorišču izvedli projekt Knjižnica pod zvezdami. Z literarno-glasbenimi večeri tako nagovarjamo uporabnike knjižnice in celotno lokalno skupnost tudi izven knjižničnih zidov z vsebinami namenjenimi širši populaciji ljudi. Knjižnične vsebine in literaturo predstavljamo pod poletnim večernim nebom, na prostem, v intimnejšem vzdušju, na drugačen način.

V mesecu juliju je v glasbenem delu Tinkara Kovač s svojo intimno akustično zasedbo izvedla repertoar od začetka svoje glasbene poti, ki sega v leto 1997, pa do danes. Spremljala jo je glasbena skupina, katere član sta Giovanni Toffoloni iz Italije in Julija Fajhtinger iz Murske Sobote. V literarnem delu je bila gostja Bronja Žakelj, avtorica literarnega prvenca Belo se pere na devetdeset, ki je prejel nagrado za najboljši roman leta – Kresnik 2019. Z njo se je pogovarjala doc. dr. Eva Premk Bogataj.

Slika 1: Utrinki iz Knjižnice pod zvezdami na Skritem dvorišču v Murski Soboti

DNEVI POEZIJE IN VINA

Dnevi poezije in vina veljajo za najpomembnejšo pesniško prireditev v Sloveniji in so eden najbolj prepoznavnih mednarodnih pesniških festivalov v tem delu Evrope. Festival, katere organizator je Založba Beletrina, po eni strani predstavlja osrednji most za predstavljanje sodobne poezije iz tujine domačemu občinstvu, po drugi strani pa nosi glas o slovenskih pesnikih in drugih strokovnjakih s področja literature v tujino. Vodilo je vselej kakovost, zato pesniške goste vsako leto izbereta dva selektorja, strokovnjaka na svojem področju.

Prednost festivala je, da ne deluje hermetično in poezije ne prinaša le ozkemu krogu posvečenih, temveč gre v širino, deluje interdisciplinarno, se povezuje z najrazličnejšimi drugimi področji. Obiskovalcem tako ponuja pesniška, enološka, kulinarčna, glasbena, vizualna in številna druga nepozabna doživetja ter na ta način nevsiljivo dosega tudi tisto publiko, ki bi poezijo v njeni najčistejši obliki morda spregledala ali celo zavrnila.

V mesecu avgustu smo v Knjižnici pod zvezami ponovno gostili mednarodni pesniški festival Dnevi poezije in vina. Nastopila sta indijski pesnik Mohan Rana in nemški pesnik Mikael Vogel. Za glasbeno obogatitev je poskrbela Neisha ob spremljavi talentiranega kitarista Luka Ivanoviča in Gorana Sarjaša. Slišali smo lahko Neishine preverjene uspešnice, kot tudi skladbe iz svetovne glasbene zakladnice, ki jim pevka vdahne svoj pečat. Kot se za tovrstno prireditev spodobi pa je na prizorišču potekala degustacija vina Krampač.

TEDEN SPLOŠNIH KNJIŽNIC

V letu 2020 je Teden splošnih knjižnic potekal s sporočilom *Moja knjižnica povezuje*, s čimer se je poudarila vloga knjižnic v korona času, da kljub razmeram ostajamo v stiku s svojimi uporabniki in s tem opravljamo povezovalno vlogo v družbi. Teden splošnih knjižnic sicer slovenske splošne knjižnice praznujemo od leta 2017, ko se je iz Dneva splošnih knjižnic, 20. novembra, ki se obeležuje od leta 2002, praznovanje razširilo na ves teden. V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota smo v tem tednu dali poudarek obeležitvi 25-letnice potujoče knjižnice in v ta namen pripravili prispevka v digitalnem okolju, na YouTube kanalu knjižnice – *25 let potujoče knjižnice v fotografijah in Literarni natečaj potujoče knjižnice »Knjiga, moj vir navdiha.«*

6.1.2 Razstavna dejavnost

Priložnostne razstave

Priložnostne razstave (ob obletnicah rojstev, smrti, ob podelitvah odmevnih literarnih nagrad ipd.) pri izposojevalnem pultu na oddelku za odrasle smo pripravljali le v januarju in februarju, po razglasitvi epidemije, sprejetju ukrepov in upoštevanju priporočil, se niso več pripravljale. Na dveh razstavnih panojih in treh vitrinah so bile pripravljene štiri razstave:

- Ob smrti novinarja, pesnika in pisatelja Ernesta Ružiča (1941-2020);
- Predstavitev opusa prevajalke Suzane Koncut;
- Predstavitev opusa avtorja vohunskih romanov Johna Le Carreja;
- Predstavitev pesniške bere tujih avtorjev v slovenskem prevodu v letu 2019.

V nacionalnem mesecu skupnega branja (NMSB), ki je potekal med 8. septembrom in 11. oktobrom, smo pripravili razstavo *Jesensko družinsko branje* z izborom knjig iz mladinskega oddelka, oddelka za odrasle in domoznanskega oddelka. Razstava je bila na ogled v avli knjižnice, uporabnike pa smo nagovorili s sporočilom:

Berimo in uživajmo v branju.

Berimo naglas sebi ali drug drugemu.

Berimo skupaj - ker nas branje zbližuje in povezuje.

Ob tem smo pripravili tudi bralnospodbujevalno akcijo v digitalnem okolju, kar je bilo na voljo na knjižničnem YouTube kanalu (Berimo skupaj I – branje odlomkov z branjem odlomkov iz del Ferija Lainščka in Milana Vincetiča; Berimo skupaj II – branje odlomkov del Štefana Kardoša in Vesne Radovanovič).

Slika 2: Razstava Jesensko družinsko branje v avli knjižnice

Pregledne razstave

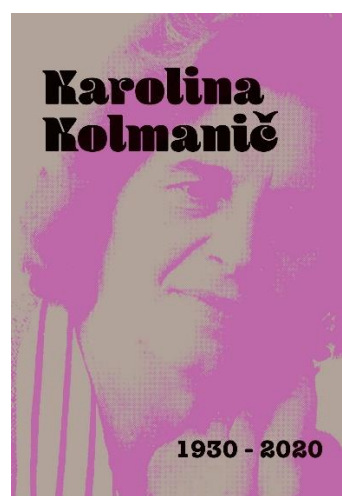
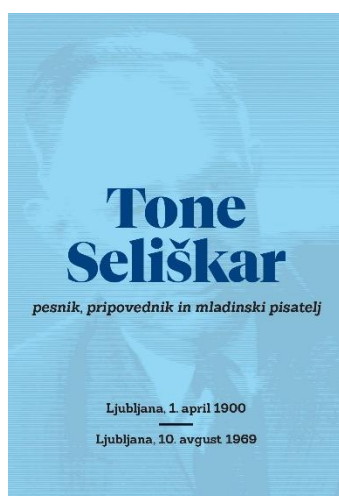
V avli knjižnice sta bili pripravljene dve pregledni razstavi, s katerima smo počastili življenje in delo slovenskega pisatelja in pesnika Toneta Seliškarja ob 120. obletnici rojstva ter življenje in delo Karoline Kolmanič, slovenske pisateljice, ob 90. rojstnem dnevu v mesecu septembru in njenem slovesu v mesecu decembru.

- Tone Seliškar (1900-1969) – življenje in delo ob 120-letnici rojstva

Razstava je bila zasnovana kot pregled avtorjevega življenja in ustvarjanja za odrasle na petih plakatih. Izpostavljene so bile njegove pesniške zbirke in najbolj odmevne pesmi v povezavi z njegovim življenjem (štirje plakati), ter njegov prozni opus (en plakat). Šesti plakat (pregled ustvarjanja za otroke) je pripravila Vesna Radovanovič. Plakatom so bile dodane vitrine s Seliškarjevimi knjižnimi izdajami. Na ogled je bila od septembra do začetka decembra.

- Karolina Kolmanič (1930-2020) – življenje in delo ob 90. letnici rojstva in smrti

Razstava je bila sprva zastavljena kot poklon avtorici ob njenem življenjskem jubileju, 90-letnici rojstva, a se je zaradi nastalih razmer nekoliko premaknila, kar je potem sovpadlo s slovesom pisateljice v mesecu decembru. Razstava na petih plakatih predstavlja avtoričin prozni opus s poudarkom na njeni učiteljski poti. Vsakemu romanu je dodan odlomek, ki se nanaša na šolo, učitelje ali učence. Šesti plakat je povezan s Karolinino bralno značko, ki je po pisateljici tudi poimenovana. Plakatom so bile tudi tokrat dodane vitrine z knjižnimi izdajami. Na ogled je bila postavljena decembra 2020.

Slika 3: Prva razstavna plakata z razstav Tone Seliškar (1900-1969) in Karolina Kolmanič (1930-2020)

Tematske razstave

Pripravljale so se tudi tematske razstave z izborom knjig ob aktualnih spominskih dnevih na razstavnem panoju na oddelku za odrasle (v prvih dveh mesecih):

- v januarju: ob svetovnem dnevu boja proti kajenju; ob svetovnem dnevu spomina na žrtve holokavsta
- v februarju: slovenske in tuje literarne nagrade; drobtinice o Prešernu

6.2 Mladinski oddelek

Mladinski oddelek v pritličju knjižnice poleg knjižnega gradiva, ki je urejeno po starostnih skupinah, v prostem pristopu ponuja tudi DVD-je z risankami, lutkovnimi igrkami in mladinskimi filmi, po katerih najmlajši zelo radi posegajo, za starše pa je urejen *Kotiček za starše*, kjer lahko najdejo različno literaturo z nasveti s področja vzgoje, razvoja in odraščanja svojih malčkov in mladostnikov.

Na mladinskem oddelku je postavljena tudi knjižna polica Lahko branje, kjer je zbrano lažje berljivo gradivo za vse, ki težje berejo in/ali težje razumejo klasična besedila.

6.2.1 Projekti na mladinskem oddelku

BRALNA ZNAČKA za otroke JAZ PA BEREM

K širjenju bralne kulture med najmlajšimi je knjižnica pred leti pristopila k Pikini bralni znački, nakar smo ustanovili svojo bralno značko Jaz pa berem, ki poteka vse leto, od februarja do februarja. Pri projektu lahko sodelujejo člani knjižnice od 4. do 10. leta starosti, ki prejmejo zgibanko s seznamom knjig in obrazcem, na katerega napišejo oziroma narišejo prebrano delo. V zadnji sezoni jo je osvojilo 118 otrok, zaključno prireditev, načrtovano 12. marca, ki smo jo pripravljali skupaj z Gledališčem Smejček (Pravljica o zlatem lončku) pa smo zaradi epidemije koronavirusa bili primorani odpovedati. Priznanja z nagradami smo jim poslali, v spomin pa dobili tudi nekaj skupnih fotografij ob prejemu priznanj in nagrad.

Slika 4: Zaključek bralnega projekta za otroke Jaz pa berem; levo učenci OŠ Kuzma, desno otroci iz vrtca Plavček pri OŠ Tišina

BABICE IN DEDKI PRIPOVEDUJEJO

V letu 2019 smo začeli s projektom Babice pripovedujejo, ki smo ga v lanskem letu razširili na Babice in dedki pripovedujejo. Namen je spodbuditi zanimanje mlajših generacij kako je bilo nekoč in prisluhniti zgodbam iz njihovega življenja. V lanskem letu smo k sodelovanju povabili gospe in gospoda iz različnih pomurskih občin, ki so se z veseljem odzvali našemu povabilu. Vsak je povedal zgodbo o tem, kaj so doživeli in česa se spominjajo iz svoje mladosti. Gre torej za prenos znanja in izkušenj, s čimer želimo spodbuditi pomen medgeneracijskega sodelovanja.

Slika 5: Utrinek iz medgeneracijskega dogodka Babice in dedki pripovedujejo

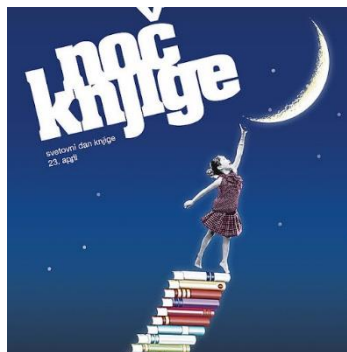
RASTEM S KNJIGO

Projekt Rastem s knjigo – vsakemu sedmošolcu knjigo je že več kot desetletni vseslovenski projekt, ki se začne s šolskim letom. Učenci iz osnovnih šol spoznavajo knjižnico, gradivo,

možnosti, ki jih knjižnica ponuja uporabnikom, se seznanijo s sistemom Cobiss. Ob obisku knjižnice sedmošolci prejmejo knjigo slovenskega pisatelja. V šolskem letu 2020/2021 jim je bila podarjena knjiga Kako dolg je čas, avtorja Mateja Dolenca. Dijaki prvih letnikov, ki obišejo knjižnico v sklopu projekta Rastem s knjigo, pa se seznanijo z njenim delovanjem, skozi prikazan film pa spoznajo avtorja knjige, ki jo prejmejo v dar. V šolskem letu 2020/21 so prejeli knjigo Preživetje, avtorja Igorja Karlovška.

NOČ KNJIGE

Z Nočjo knjige obeležujemo 23. april, Svetovni dan knjige, namen pa je preko najrazličnejših kulturnih dogodkov promovirati branje in knjigo v vseh plasteh družbe. Doslej smo v sklopu tega projekta izvajali več različnih dogodkov, od pravljič, bazarja pred knjižnico do literarnega večera v knjižnici kot sklepnega dela. V letu 2020 vsega tega ni bilo mogoče realizirati, smo se pa prilagodili nastalim epidemiološkim razmeram in pripravili literarne utrinke v digitalnem okolju na YouTube kanalu knjižnice: Ne bodi kot drugi I (poezija Ferija Lainščka), Ne bodi kot drugi II (poezija Ferija Lainščka), Pesem o mami (branje pravljice), Zmajeva deklica (branje pravljice), Bralni klub Tanje Pirš (branje odlomkov izbranih del).

GRAJSKI PRAVLJIČNI VEČER

V letu 2020 je Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota začela izvajati tudi grajske pravljice po gradovih v Pomurju. Prvič smo ga izvedli v beltinskem gradu v sodelovanju z Občino Beltinci, ZTK Beltinci in Glasbeno šolo Beltinci, naslednje načrtovane pa zaradi epidemiološke situacije žal nismo mogli realizirati.

DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE (DEKD)

V letu 2020 smo že peto leto sodelovali pri Dnevih evropske kulturne dediščine in Tednu kulturne dediščine (DEKD IN TKD). Na temo Spoznaj! Varuj! Ohrani! smo pripravili dva dogodka:

- Pravljična ustvarjalnica z glino (OŠ IV Murska Sobota): dogodek smo izvedli z učenci 5. razreda, ki so najprej radovedno prisluhnili dvema pravljicama o hišah, zatem pa iz gline ustvarjali hiše, bloke ali druge zgradbe. Pri oblikovanju so bili zelo spretni in kmalu so začele nastajati hiše, hiške in hišice, ki smo jih razstavili v razredu. Vsako posebej smo si z zanimanjem ogledali in fotografirali. V istem tednu smo ustvarjalno uro s pravljico ponovili še v 6. razredu.
- Kulturni pomniki okoli nas (U3 Murska Sobota): na starih razglednicah smo si ogledali in predstavili podobo mesta Murska Sobota v preteklosti, spoznavali preteklo podobo mesta in kulturne pomnike ter obujali spomine.

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA (TVU)

TVU je najvidnejša promocijska kampanja na področju izobraževanja in učenja v Sloveniji. Andragoški center Slovenije je kot nacionalni koordinator odgovoren za prireditve na državni ravni. Sodeluje z ustanovami, skupinami in posamezniki po vsej državi pa tudi onkraj meja.

Z dogodki, ki so bili objavljeni v koledarju prireditev TVU 2020, smo sodelovali tudi mi v času od 4. septembra do 10. oktobra 2020.

6.2.2 Storitve za uporabnike s posebnimi potrebami

V knjižnici organiziramo tudi posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami ter zagotavljamo raznovrstne storitve tej skupini uporabnikov. V ta namen nabavljamo knjižnično gradivo (povečani tisk, lažje berljive knjige, zvočne knjige na CD-jih ipd.), ki je postavljeno na polici Lahko branje na mladinskem oddelku, s potujočo knjižnico izvajamo knjižnično dejavnost na postajališčih pri domovih za starejše, izvajamo bralne in pravljичne ure (v domovih za starejše, Varstveno-delovnih centrih) ter druge aktivnosti, s katerimi si prizadevamo za njihovo lažje vključevanje v družbeno življenje.

ROMSKI ODDELEK

Na romskem oddelku, vzpostavljenem februarja 2015 v prvem nadstropju knjižnice v sklopu projekta *Romano Kher - Romska hiša* in v sodelovanju z romskim društvom *Phuro Kher*, je na voljo izključno knjižnično gradivo z romsko tematiko, od leposlovnih in strokovnih knjig v romskem jeziku, DVD-jev in plošč do časopisov in drugega gradiva, ki je ustrezno obdelano in razporejeno. Oddelek je pomemben doprinos h knjižnični dejavnosti, kot tudi za lokalno skupnost, za spoznavanje in ohranjanje romske kulture, jezika, zgodovine in njihove identitete. V letu 2020 je bilo na romskem oddelku 387 naslovov oziroma 940 enot knjižničnega gradiva.

Knjižne novosti v 2020:

1. Horvat, Sandi: Preprosto enostavno čutim
2. Horvat, Jožek: Romane Djija
3. Horvat, Jožek: Stilske figure v romski književnosti
4. Horvat, Jožek: Pušča : največje romsko naselje v Sloveniji
5. Sardelič, Julija; Sardelič, Agata: Kamenci : romsko naselje = the Roma settlement
6. Krajnc Nikolić, Tatjana: Romske družine : priročnik za razumevanje etične prakse v socialnem delu in drugih pomagajočih poklicih v podporo slovenskim Rominjam in Romom
7. Šukar: Baro ilo [zvočni posnetek]

V letu 2020 smo nadaljevali z literarnimi večeri, kjer so se predstavili romski literarni ustvarjalci. Gostili smo Sandija Horvata, ki je predstavil svojo novo knjigo z naslovom *Preprosto enostavno : čutim*. V sodelovanju z Romani Union in Radijem Romic smo pripravili Romski večer – branje poezije in izdelava amuletov. Jožek Horvat Muc je predstavil svojo monografijo *Puša : največje romsko naselje v Sloveniji*.

KAROLININA BRALNA ZNAČKA

V sodelovanju z Varstveno delovnim centrom (VDC) Murska Sobota smo v letu 2017 pričeli projekt, ki smo ga poimenovali *Bralne vezi*. Z njim smo želeli omogočiti bralcem, ki težje berejo in razumejo literarna besedila, večjo dostopnost do kulturnih vsebin in socialno vključenost v družbo. Na predstavitvi projekta smo na mladinskem oddelku postavili knjižno polico z vsemi knjigami, ki so napisane v lahko berljivem jeziku. V okviru projekta *Bralne vezi* smo k sodelovanju povabili pisateljico Karolino Kolmanič in po njej poimenovali bralno značko. V ta namen

kontinuirano potekajo tudi bralne ure, na katerih si izmenjujemo mnenja o prebranem delu, refleksijo o zgodbi ali pesmi, vsak bralec ima seveda tudi možnost, da pove svoje mnenje. V projektu sodelujejo vsi pomurski VDC-ji, Center Naprej, Zavod Sonček, VDC Želva in Osnovna šola IV iz Murske Sobote. Bralno značko je v letu 2020 osvojilo 70 bralcev, zaključne prireditve pa žal nismo mogli izvesti zaradi nastalih epidemioloških razmer.

LITERARNI OBISKI V DOMU STAREJŠIH RAKIČAN IN MURSKA SOBOTA

Literarnimi obiski v Domu starejših Rakičan segajo v leto 2009, v Centru za starejše Murska Sobota pa v leto 2015. Obiski se izvajajo enkrat mesečno, na katerih se predstavijo različna literarna dela: poezija, kratke zgodbe, pregovori, šale, pravljice in drugo, stečejo o tem pogovori, razmišljanja, refleksije. Skupine, ki štejejo od 5 do 20 udeležencev, smo obiskovali, dokler so epidemiološke razmere to dopuščale.

PROJEKTI V ŠTEVILKAH

PROJEKTI	ŠT. SKUPIN	ŠT. OBISKOVALCEV
Rastem s knjigo za OŠ	2	64
Rastem s knjigo za SŠ	1	28
Bralna značka za otroke – Jaz pa berem		118
Babice in dedki pripovedujejo	2	46
Karolinina bralna značka		98
DEKD in TKD	2	22
Noč knjige		51
Toy of Inclusion – Knjižnica igrač	10	84
Teden vseživljenjskega učenja	6	91

Tabela 16: Projekti na mladinskem oddelku v številkah v letu 2020

URE PRAVLJIC IN OBISKI ŠOL

Mladinski oddelk knjižnice pripravlja ure pravljic za predšolske in šolske otroke vsako sredo ob 16.30. Po pravljici pripravljamo tudi delavnico, v sklopu katere otroci ustvarjajo izdelke na temo pripovedovane pravljice. Prav tako kontinuirano prihajajo v knjižnico na pravljice skupine iz osnovnih šol in vrtcev (nekajkrat na leto popoldne tudi s starši ali starimi starši – kar je za nekatere tudi prvo uvajanje in srečanje s knjigo) ali pa naše pravljicarke obiskujejo vrtce, ki zaradi oddaljenosti ne morejo v knjižnico.

PRAVLJIČNE IN BRALNE URE TER INFORMATIVNI OBISKI	ŠT. SKUPIN	ŠT. OBISKOVALCEV
Vrtci (dopoldne, popoldne)	15	473
Osnovne šole – informativni obiski	1	5
Osnovne šole – pravljice in bralne ure	15	393
Pravljice – popoldne, srečanja s starši in starimi starši	13	203
Francoščina, angleščina	10	48
Veseli klub – prvi in tretji ponedeljek v mesecu	5	43
Knjižnica pod krošnjami	10	233
Bralne ure z uporabniki VDC, Sonček, Želva, Center Naprej, OŠ IV Murska Sobota	4	92
Pravljice in bralne ure v Porabju	3	65
Bralne ure v Domu starejših v Rakičanu in Murski Soboti	3	29

Tabela 17: Pravljичne ure in bibliopedagoške dejavnosti v številkah v letu 2020

INFORMATIVNI OBISKI

Vsako leto nas obišejo skupine učencev in odraslih, ki želijo ogled knjižnice. Največkrat se najavljajo ob pripravljanju programa za izlete in ekskurzije. Predstavimo jim knjižnico, dragocenosti, ki jih hranimo, zanimivosti, Cobiss, izposojajo in druge storitve knjižnice.

RADIO MURSKI VAL

Najbolj brane knjige obeh oddelkov knjižnice, prireditve in razstave v knjižnici ter priporočeno knjigo mesečno enkrat predstavi Vesna Radovanovič na radiu Murski val v oddaji *Radijski knjižni sejem*, ki jo vodi Nevenka Emri, in je namenjena seznanjanju s knjižnimi novostmi. Priporočeno knjigo tudi podrobneje predstavi, prebere kratek odlomek iz nje, s čimer dobijo poslušalci uvid v vsebino, na podlagi česar se tudi pogosteje odločijo za obisk knjižnice in branje.

PRILOŽNOSTNE RAZSTAVE

Na mladinskem oddelku so knjižničarke pripravljale tudi priložnostne razstave, s katerimi so izpostavile pomembnejše dogodke, obletnice in datume in na ta način izpostavljale mladinsko literaturo, približevale in širile znanje o (evropski) kulturni dediščini in njeni sodobni razsežnosti.

Razstave si zelo radi ogledajo tako obiskovalci mladinskega oddelka kot tudi mimoidoči uporabniki knjižnice.

6.3 Domoznanska dejavnost

Domoznanska dejavnost je ena od pomembnejših knjižničnih vlog, ki raziskuje, proučuje in opisuje določeno geografsko oz. upravno območje ter nam govori o zgodovinskem, geografskem, etnološkem ter družbenem in kulturnem utripu tega območja. Tako je domoznanska zbirka splošne knjižnice tista, v kateri so shranjeni zakladi pisne kulturne dediščine lokalnega okolja. V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota se gradivo domoznanskega značaja sistematično zbira že od ustanovitve Študijske knjižnice (1955), česar rezultat je tudi današnja bogata in dragocena domoznanska knjižnična zbirka, ki se permanentno dopolnjuje.

6.3.1 Projekti na domoznanskem oddelku

DOMOZNANSKA BRALNA ZNAČKA – ZAKLADNICE

V poletnem času, od 21. junija do 22. septembra, smo izvedli bralni projekt 4. domoznanske bralne značke, ki je skupen projekt vseh knjižnic na Pomurskem območju, koordinira pa ga PIŠK Murska Sobota. V ta namen je bila predhodno pripravljena zgibanka z bralnim seznamom del z domoznansko vsebino s pomurskega območja (v štirih sklopih: strokovna literatura, leposlovje, poezija, narečni tiski) in osnovnimi informacijami o Zakladnicah, pogojih in načinu sodelovanja. Zgibanki je bil dodan tudi vtisni listek, na katerega so sodelujoči po prebranih 4 Zakladnicah zapisali naslove le-teh in vtise, ki so se jim porodili oz. so ostali po prebranih *Zakladnicah*. Osvojilo jo je 22 bralcev (2019: 28; 2018: 20; 2017: 14), načrtovano zaključno prireditev *4. domoznanske bralne značke – Zakladnice*, 13. oktobra 2020, pa smo bili zaradi poslabšane epidemiološke situacije primorani odpovedati. Priznanja smo tako poslali po pošti, kot knjižno nagrado smo izbrali Bibliografijo mag. Franca Kuzmiča (izdala PIŠK Murska Sobota skupaj s Pomurskim muzejem Murska Sobota in Ustanovo dr. Šiftarjevo fundacijo leta 2018), ki vsebuje pravo zakladnico iztočnic za spoznavanje pretekle in polpretekle zgodovine pokrajine ob Muri velikega domoznanca in poznavalca kulturne dediščine. K temu smo dodali še pravljico iz

Prekmurja, ki jo je v knjižico Narodne pravljice iz Prekmurja (1923) vključil učitelj in ravnatelj Julij Kontler (1892, Lendava – 1944, Flossenburg).

Slika 6: Prva stran zbiranke Zakladnice, 2020

DOMOZNANSKE NOVITETE

K promociji domoznanskih raritet, ki smo jih začeli predstavljati preko virtualnih domoznanskih večerov na knjižničnem YouTube kanalu (na prvem je tekla beseda o bralni kulturi in bralni pismenosti pred 200 in več leti na območju današnjega Prekmurja, na drugem o prekmurski sanjski knjigi...), dodajamo sedaj še promocijo domoznanskih novitet in s tem pomembno prispevamo k promociji celotne domoznanske zbirke, saj je ta tista, ki ohranja identiteto lokalne skupnosti in je tudi prvovrsten vir informacij oz. informator o življenju v lokalni skupnosti v določenih zgodovinskih obdobjih, o kulturnih zakladih, ki nam z različnih vidikov in področij predstavljajo in širijo znanje o domu.

Na spletni strani knjižnice smo vzpostavili novo podstran Domoznanske novitete, kjer se bodo predstavljale nove izdaje knjig domoznanskega značaja, torej s Pomurja in Porabja, ki se najdejo in so dostopne v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota. Za to obliko promocije in nov

pristop podajanja informacij v virtualnem svetu, kjer so te dostopne tako rekoč vsakomur, smo se odločili z namenom, da se ob bok starejšemu domoznanskemu gradivu, kateremu je v knjižnicah posvečena posebna pozornost, izpostavi tudi novo gradivo in približa vsem, ki jih nove izdaje z domoznanskega področja zanimajo. V domoznanskih novitetah je tako podana informacija o izidu, naslovnica in kratek vpogled v publikacijo z osnovnimi bibliografskimi informacijami, za mlade in odrasle bralce. S tovrstnim obveščanjem se bo opozarjalo na novo domoznansko gradivo, se spodbujalo k dvigu bralne kulture, k izbiri bralnih virov, spoznavanju domačega okolja, prispevalo k prepoznavnosti kulturne ustvarjalnosti, nudilo podporo raziskovalcem in vsem, ki jih domače zgodbe pritegnejo. Ta oblika promocije novega domoznanskega gradiva bo tako dobrodošla in koristna pridobitev za uporabnike, lokalno skupnost in tudi širše, kot tudi knjižničarje, ki posredujejo informacije o knjižničnem gradivu in iz njega.

DIGITALIZACIJA GRADIVA

Nadaljevali smo z digitalizacijo domoznanskega gradiva, tako knjižnega kot periodičnih publikacij, zapisanih v narečju in knjižnem jeziku:

- Veliki katekizmus (1864);
- Toldi: versusko pripovedávanje (1921);
- Naš kalendar (1943-1944),
- Svet ob Muri (1956-1958);
- Pomurski vestnik (1972-);
- Soboške novine (2007-2011);
- Občan: glasilo Občine Puconci (1996-).

RASTOČA KNJIGA MURSKA SOBOTA: E-RAZSTAVA

Ker načrtovano razstavo v fizični obliki nismo mogli izvesti, smo pripravili e-razstavo o projektu Rastoča knjiga Murska Sobota, h kateremu smo se pridružili na Ta veseli dan kulture v letu 2019, v okviru 100. obletnice počastitve priključitve Prekmurja in združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom. Kako je nastajalo obeležje, ki je poklon vsem piscem v slovenski kulturni zgodovini Prekmurja, ki so prispevali svoj dar za razvoj in ohranitev slovenstva v Prekmurju, poklon ustvarjalnemu duhu slovenstva v prekmurskem kulturnem prostoru, smo prikazali v obliki e-razstave z naslovom Proces izdelave obeležja Rastoča knjiga Murska Sobota, ki je bila na ogled na spletni strani knjižnice.

DOMOZNANSKI VEČERI

V letu 2020 smo pripravili domoznanski večer s pesnikom Tinetom Mlinaričem, ki je predstavil svoji narečni pesniški zbirki Vretine dnik (2014) in Srečekovači (2019), ob njem pa je v vlogi literarnega kritika nastopil Peter Kuhar. Večer je minil ob narečni poeziji, izviru, ki je začel teči pred stoletji, kakor je bil domoznanski večer tudi poimenovan. Z narečno poezijo v dolinskem podnarečju pa avtor potrjuje tudi prekmurščino kot literarni jezik.

Prešernov dan smo preživeli v družbi pomurskega akademika Evgena Carja, gledališkega in filmskega igralca, pisca dramskih besedil in pesnika. Predstavil nam je svojo biografijo Moja zgodba : samo norček misli, da ga morajo imeti vsi radi.

E-DOMOZNANSKI VEČERI

E-domoznanske večere kot lastni projekt smo začeli izvajati v mesecu maju, v času prvega vala epidemije, ob četrtkih ob 20. uri. V tem sklopu smo jih izvedli pet: 21. maja 2020 *O bralni kulturi in bralni pismenosti pred 200 in več leti na območju današnjega Prekmurja*, 28. maja 2020 *Prekmurska sanjska knjiga*, 4. junija 2020 *Prekmurščina v slovarjih do leta 1919*, 11. junija 2020 *Kovran in Düplin – šaljiva časopisa* in 18. junija 2020 *Prekmurski časopisi iz Amerike?!*. Vsi e-domoznanski večeri so bili in so še dostopni na spletni strani knjižničnega YouTube kanala.

Namen izvajanja domoznanskih večerov v virtualni obliki je predstavljanje in približevanje prekmurske pisne kulturne dediščine in zgodovine lokalne skupnosti, prav tako pa ozaveščanje

o pomenu domoznanskega gradiva v knjižnici, promocija domoznanske dejavnosti in spodbujanje zanimanja o gradivu, ki ga hrani knjižnica in je del naše skupne kulturne dediščine. Prav to dediščino smo tokrat ponudili širši publiki v virtualnem svetu, kjer prav tako lahko dopolnjujemo svoje znanje, se ozaveščamo, ohranjamo in gradimo znanje, zaradi katerega smo osebno in duhovno bogatejši.

Tradicionalno storitev, torej izvedbo domoznanskih večerov v klasični obliki, smo tako nadgradili in spremenili v virtualno obliko, ki je dostopna prav vsakomur in širokemu krogu uporabnikov, pri čemer se s tem formira tudi nova skupina uporabnikov, ki sicer niso uporabniki storitev in dejavnosti knjižnice. Ozaveščanje o pomenu pisne kulturne dediščine, odnosu do le-te in njenem pomenu, posebnostih in specifikih ter zgodovini lokalne skupnosti, ozaveščanje o pomenu domoznanskega knjižničnega gradiva in promocija naših knjižničnih dragocenosti smo tako v virtualnem okolju ponudili našim uporabnikom, ki to gradivo vsaj v osnovi že poznajo, in vsem potencialnim v širšem slovenskem in tudi tujem kulturnem prostoru, ki jim je domoznansko gradivo PIŠK Murska Sobota še manj poznano.

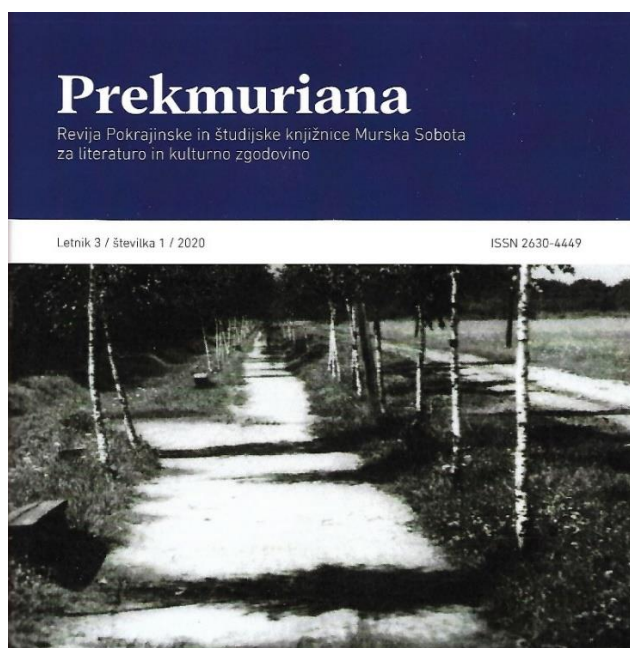

AKADEMSKI VEČERI

V sodelovanju s Pomursko akademsko znanstveno unijo smo nadaljevali z Akademskimi večeri v knjižnici, ki predstavljajo pomemben korak k znanstvenemu opismenjevanju in promociji znanosti. Na ta način omogočamo mladim magistrantom in doktorantom da predstavijo sebe in svoje delo, ne pozabimo pa niti na uveljavljene pomurske akademike. V letu 2020 smo gostili pom. akad. dr. Evo Klemenčič.

PREKMURIANA

V tretji številki literarni utrinki poudarjajo vlogo in pomen knjige ter zapisane besede od otroštva naprej, izpostavljajo branje kot kulturno vrednoto. Kako pomembno je, da knjižničar spodbuja branje in prispeva k razvoju bralne kulture pri vse uporabnikih in ciljnih skupinah, opisuje prispevek Spoznaj! Varuj! Ohrani!. Sledi razmišljanje o knjigi, njeni razsežnosti in vlogi za življenje pod naslovom Knjiga mene... Pri branju nemalokrat literarna kritika ostaja v ozadju, a je še kako dobrodošla, kakor temu sledimo v prispevku Od tišine in iskanja do zgodb in pisateljskih prostorov. Kulturno-zgodovinski zapisi pa približujejo prekmursko pisno kulturno dediščino in zgodovino lokalne skupnosti, ozaveščajo o pomenu domoznanskega gradiva v knjižnici, prav tako spodbujajo zanimanje o gradivu, ki je del naše skupne kulturne dediščine. Na to nas med drugim opozarjata tudi spomenika v soboškem mestnem grajskem parku, prav tako izredno redko še ohranjena prva prekmurska sanjska knjiga. Da zapisana beseda ostane, dokazuje izsek iz bibliografije msgr. dr. Jožefa Smeja, ki je zapustil nadvse obsežen opus, za kar mu s to skromno dopolnitvijo velja globok poklon in zahvala. V spominih pa se tokrat spominjamo literarnega zgodovinarja Štefana Barbariča ob 100. obletnici rojstva in geografa Ludvika Olasa ob 90. obletnici rojstva, ki sta rodno Prekmurje pomembno zaznamovala tudi z zapisano besedo. V izboru iz domoznanske zakladnice pa je predstavljenih nekaj domoznanskih novitet.

Slika 7: Naslovnica tretje številke revije Prekmuriana, revije PIŠK MS za literaturo in kulturno zgodovino, 2020

KVIZ IZZIV

Vez s knjigo, predvsem pa z vsemi uporabniki, tako aktivnimi kot potencialnimi, smo od 6. do 30. aprila 2020 vsakodnevno, od ponedeljka do petka, ohranjali z razvedrilno-poučnim kvizom Izziv. Kratek kviz, sestavljen iz desetih vprašanj in izdelan v odprtokodni aplikaciji 1KA, je bil pripravljen in zastavljen kot majhen izziv o pisni kulturni dediščini, o knjigah, vsebinah in njihovih avtorjih, predvsem domoznanskih, smo pa pri nekaterih temah posegli tudi na vseslovenski prostor. Dostopen je bil na spletni strani knjižnice in na družbenem omrežju (facebook stran knjižnice), ob koncu tedna pa smo izmed vseh pravilno rešenih odgovorov izžrebali enega, prejemnika knjižne nagrade PIŠK Murska Sobota. Pred vsakim novim kvizom so bili objavljeni pravilni rezultati kviza prejšnjega dne, kjer so lahko sodelujoči preverili svoje odgovore, hkrati pa se že preizkusili v novem kvizu Izzivu. Namen izvajanja kviza je bil spodbuditi zanimanje za lokalno kulturno dediščino, k radovednosti, iznajdljivosti, raziskovanju in spoznavanju knjižnega gradiva ter vsebin, ki so del kulturne, lokalne in nacionalne identitete. V omenjenem terminu smo uspešno izvedli 17 kvizov, pri čemer je bil eden v sklopu Noči knjige in izjemoma aktiven do 30. aprila 2020. Za kviz »Noč v knjigah« smo na portalu Biblos, kjer si lahko člani knjižnic knjige tudi izposodimo in jih beremo, poiskali 10 knjig, ki imajo v naslovu tudi besedo noč in sodelujoče nagovorili k branju v e-obliki ter zapisom vtisa vsaj ene od knjig. Pričeli smo z dvema pesnikoma, Miroslavom in Pajlinom, končali pa s PIŠK Murska Sobota, vmes pa so bile teme od knjižne zbirke Med Rabo in Muro, nagrad in nagrajenih knjig, prekmurskih časopisov in koledarjev, dveh Küzmičev (Števana in Mikloša), pesniških zbirk pomurskih pesnikov, pesniških zbirk pomurskih pesnic, ljubezenskih romanov slovenskih avtorjev, (avto)biografskih romanov, Adama Bohoriča - Bohoričevo leto pa do tiskov v porabščini, prekmurščine in porabščine v slovarjih, knjižnih izdaj o Prekmurju v 2019, umetniško-zgodovinskih spomenikov in kuharskih knjig z recepti. Vsak kviz in vprašanja so bila tudi opremljena s krajšimi opisnimi razlagami, s čimer smo želeli poudariti poučno vlogo, ki pa je bila hkrati tudi preprosto razvedrilna. Analiza vseh kvizov je pokazala, da se je na povabilo k sodelovanju v kvizih (brez »Noči v knjigah«) odzvalo 626 posameznikov, od tega je bilo pravilno rešenih 35 kvizov. Da smo uspeli pridobiti potencialne uporabnike, dokazuje tudi podatek, da izmed 35 sodelujočih, ki so izziv premagali, 12 ni članov knjižnice. Kot se je izkazalo, so se najbolje odrezali pri kvizih o knjižni zbirki Med Rabo in Muro ter o nagradah in nagrajenih knjigah, najslabše pa pri pesniških zbirkah pomurskih pesnic ter prekmurščini in porabščini v slovarjih.

Kvize so pod mentorstvom prof. Francija Justa izpolnjevali tudi dijaki SPTŠ od 1. do 4. letnika in tudi uspešno premagovali izzive, saj jih je 151 aktivno sodelovalo in tudi končalo kvize, pravilno pa jih je izpolnilo 83 dijakov.

Bibliopedagoška dejavnost (predstavitve knjižnice, domoznanske dejavnosti in prekmurskih tiskov/dragocenosti):

- OŠ Cankova (64 učencev in 7 učiteljev) – najprej so si v skupinah ogledali 1. e- domoznanski večer: O bralni pismenosti pred 200 in več leti na območju današnjega Prekmurja, nakar je sledila še predstavitev domoznanske dejavnosti in domoznanskih raritet, 1. 10. 2020).
- OŠ Ljutomer (6 bibliopedagoških ur s skupaj 54 učenci in dvema mentorjema). Učenci so bili v skladu z veljavnimi ukrepi za preprečevanje širjenja COVID-19 razdeljeni na 6 skupin po 9 učencev – 7. 10. in 9. 10. 2020).

Slika 8: Skupina učencev OŠ Cankova med ogledom e- domoznanskega večera v dvorani knjižnice

Druge naloge in opravila:

- dopolnjevanje domoznanskih arhivskih izvodov knjižnega in neknjižnega gradiva; domoznansko arhivsko gradivo s statusom pogojne dostopnosti oz. nedostopnosti se lahko izposodi v čitalnico oz. le izjemoma na dom za največ teden dni, v kolikor tega gradiva ni na drugih oddelkih;
- dopolnjevanje zbirke drobnih tiskov;
- katalogizacija gradiva v COBISS (kreiranih 148 zapisov - 90 monografij, 41 člankov, 5 serijskih, 12 enot neknjižnega gradiva), kopirani zapisi v vzajemni katalog COBIB (5), kreiranje zapisov osebnih imen v bazo CONOR (76); prevzem in dopolnitev zapisov iz Kongresne knjižnice in WorldCat-a (41);
- katalogizacija hebrejskih knjig: dokončane priprave in prijava projekta katalogizacije in zaščite hebrejskih knjig, ki jih poseduje PIŠK Murska Sobota. Prav tako bo Pomurski muzej Murska Sobota podaril PIŠK Murska Sobota hebrejske knjige, ki bodo tudi katalogizirane. Hebrejske knjige so zapuščina prekmurskih Judov in bodo katalogizirane predstavljale pomembno samostojno zbirko;
- dopolnitev bibliografije serijskih publikacij za Pomursko območje z zamejstvom za obdobje 2013-2017. Bibliografija je objavljena v monografiji z naslovom *Bibliografija serijskih publikacij po območjih osrednjih območnih knjižnic od 1991 do 2013 z dopolnitvami 2013-2017* na spletni strani Knjižnice.si;
- iskanje in popisovanje gradiva o društvih v Prekmurju v okrajih Murska Sobota in Dolnja Lendava v obdobju dualizma (1867-1918);
- izločanje gradiva iz zbirke fasciklov primerne za postavitev v domoznansko zbirko (D), priprava za njegovo vezavo in katalogizacija v COBISS;
- popis zapuščin: dopolnjevanje popisa zapuščine Jožefa Godine;
- popis fonda korespondenca dr. Ivana Škafarja in delu fonda Jožeta Janeža;
- priprava in nudenje različnih domoznanskih informacij.

6.4 Potujoča knjižnica

V letu 2020 je bibliobus na 11 progah obiskoval 12 prekmurskih občin in Slovensko Porabje ter knjižnično dejavnost opravljal na 73 postajališčih. Po ponovnem odprtju osrednje knjižnice smo morali urnik voženj bibliobusa prilagoditi nastalim epidemiološkim razmeram. Tako je bibliobus

v dveh terminih v mesecu juniju 2020 zbrano vrnjeno gradivo po OO in vrtcih pobral in ga vrnil v centralno skladišče. Zatem smo se odločili za izjemo podaljšanja voženj potujoče knjižnice. Tako smo vožnje z osebnim službenim vozilom opravljali še v mesecu juliju 2020 in v zadnjem tednu meseca avgusta 2020. V teh dveh mesecih smo obiskovali vsa ostala postajališča, razen pri vzgojno-izobraževalnih ustanovah. V mesecu juniju smo na primer stali na vseh postajališčih, v mesecu juliju smo stali na 49 postajališčih in v mesecu avgustu na 43 postajališčih.

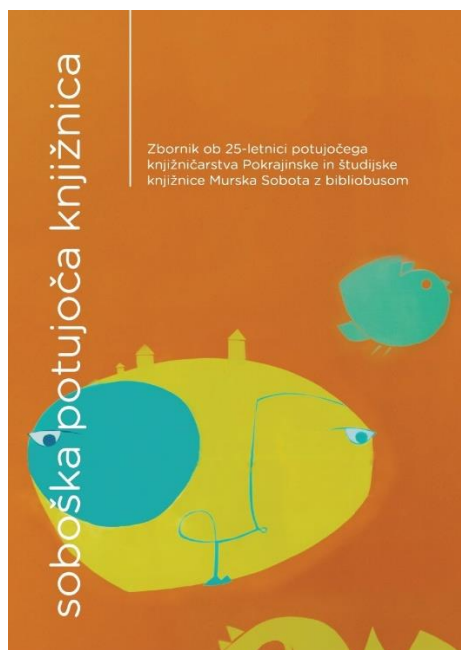
Ko so razmere še dopuščale, smo bralcem in obiskovalcem vrtca Romano na Pušči podrobneje predstavili delovanje bibliobusa, jim ga razkazali in opisali naše delovanje, oni pa so nam pokazali, kako sprejemajo obiske bibliobusa in na kakšen način si izposojajo knjige.

V letu 2020 smo praznovali 25-letnico delovanja potujočega knjižničarstva z bibliobusom, saj se je prvi bibliobus PIŠK Murska Sobota s potujočo knjižnico podal na pot leta 1995. V ta namen je bilo načrtovano tudi mednarodno strokovno posvetovanje in Festival potujočih knjižnic Slovenije, 29. maja v Murski Soboti in 30. maja v Beltincih, a ga zaradi epidemiološke situacije koronavirusa COVID-19 žal ni bilo mogoče izvesti. Smo pa tej obletnici posvetili posebno pozornost v Tednu slovenskih splošnih knjižnic v digitalnem okolju in izvedli literarni natečaj »Knjiga, moj vir navdiha«.

6.4.1 Projekti potujoče knjižnice

SOBOŠKA POTUJOČA KNJIŽNICA

Srebrni jubilej potujočega knjižničarstva z bibliobusom smo počastili tudi s pripravo in izdajo zbornika *Soboška potujoča knjižnica*. V njem so zbrani zapisi o potujoči knjižnici, ki z bibliobusom že 25 let, zlasti v manjših naseljih in pri ranljivih skupinah uporabnikov, zadovoljuje potrebe bralcev po izobraževanju, kulturi in razvedrilu, dostopnost do sodobnih virov in informacij. Po strokovnem delu zbornika, v katerem poleg delovanja potujočega knjižničarstva z bibliobusom v 25. letih dodajamo tudi pogled na same začetke potujočega knjižničarstva v Murski Soboti, sledi še literarni, v katerem so zbrani vtisi, spomini in popotnice potujoči knjižnici z literarnega natečaja »Knjiga, moj vir navdiha«.

Slika 9: Naslovnica zbornika Soboška potujoča knjižnica

6.5 Izvajanje knjižnične dejavnosti na obmejnem območju

PORABSKA PROGA BIBLIOBUSA

Do prve razglasitve epidemije COVID-19 in s tem zaprtja knjižnic v mesecu marcu, prav tako zaradi preventivnih ukrepov popolne zapore mejnih prehodov z Madžarsko, se je dostopnost knjižničnega gradiva in storitev Slovincem v zamejstvu z bibliobusom zagotavljala po razporedu voženj, kar pomeni ustaljeno na petih postajališčih, na Gornjem Seniku (pri OŠ), v Sakalovcih (pri vrtcu), Števanovcih (pri OŠ) in dvakrat v Monoštru (pri Zvezi Slovencev na Madžarskem in pri OŠ) na štirinajst dni.

Z junijem je bibliobus k Slovincem v Porabju znova začel voziti po urniku, prav tako je bila potujoča knjižnica v juliju in avgustu, ko sicer bibliobus ne vozi, tam prisotna s službenim vozilom, da so lahko člani potujoče knjižnice vrnilo gradivo in si izposodili novo, ki so si ga predhodno naročili. Delo potujoče knjižnice se je znova zaustavilo z drugim valom epidemije v oktobru, ponovnim zaprtjem mejnih prehodov z Madžarsko ter sprejetimi ukrepi za zajezitev epidemije tako v Sloveniji kot na Madžarskem in zaprtjem šol (na Madžarskem z 11. novembrom 2020), kjer je tudi večina (štiri od petih) postajališč potujoče knjižnice PIŠK Murska Sobota.

Četudi v letu 2020 zagotavljanje dostopnosti knjižničnega gradiva in storitev ni bilo mogoče izvajati povsem po zastavljenem programu, smo si prizadevali, da bi Slovenci v Porabju v čim manjši meri občutili prekinitve prihodov bibliobusa s potujočo knjižnico, ki utrjuje in ohranja narodno, kulturno in jezikovno identiteto ter prispeva k povezovanju skupnosti z Republiko Slovenijo.

LITERARNE URE NA RADIU MONOŠTER

Z izvajanjem literarnih ur na radiu Monošter, ki ima sedež v Slovenskem domu, ob katerem ima postajališče tudi bibliobus, s katerimi smo pričeli v letu 2017, smo nadaljevali, saj po dosedanjih izkušnjah in odzivih poslušalci radi prisluhnejo predstavitev knjižnih del na radiu, poleg tega jih na ta način tudi spodbudimo za obisk bibliobusa in izposojajo gradiva del, zapisanih v slovenskem jeziku. Ker knjižna slovenščina nekaterim bralcem povzroča manjše težave pri razumevanju umetnostnega besedila, smo se odločili, da bomo predstavitve opravljali v narečnem jeziku, da nas bo slišalo in razumelo kar največ ljudi. Pri izbiri gradiva, ki ga predstavljamo, dajemo poudarek avtorjem in vsebini iz porabskega in/ali pomurskega prostora, da jezik ni pretežak za razumevanje, prav tako se za mlajše poslušalce izbirajo primerna in poučna dela. Literarne ure na radiu Monošter smo v letu 2020 izvedli petkrat (v februarju, juniju, septembru, oktobru, decembru), poudarek pa je bil, kot že utečeno, na knjigah s področja domoznanstva.

PROJEKTI

PRAVLJIČNE URE ZA NAJMLAJŠE S PUNČKO IN FANTKOM IZ CUNJ

Punčka in fantek, ki sta se že utečenim pravljicnim uram v Porabju pridružila v letu 2019, sta pravljicne ure spremljala tudi v letu 2020, dokler so epidemiološke razmere to dopuščale. Porabski otroci so se ju razveselili kot prvič, kar tudi dokazuje, da sta postala nepogrešljiva spremljevalca tovrstnih ur v Porabju. Otroci na ta način bogatijo besednjak, spoznavajo nove besede v slovenskem jeziku, se učijo novih veščin, krepijo socialne odnose, predvsem pa v slovenskem jeziku bogatijo otroški svet na zanimiv in poučen način.

SLOVENSKA POLICA

Slovenske police v osnovni šoli v Števanovcih in na Gornjem Seniku zaradi izvajanja zaščitnih ukrepov za preprečevanje širjenja COVID-19 nismo smeli dopolniti z dodatnim gradivom.

OBUJAMO DEDIŠČINO: PRAVLJIČNI VEČERI ZA ODRASLE V PORABJU

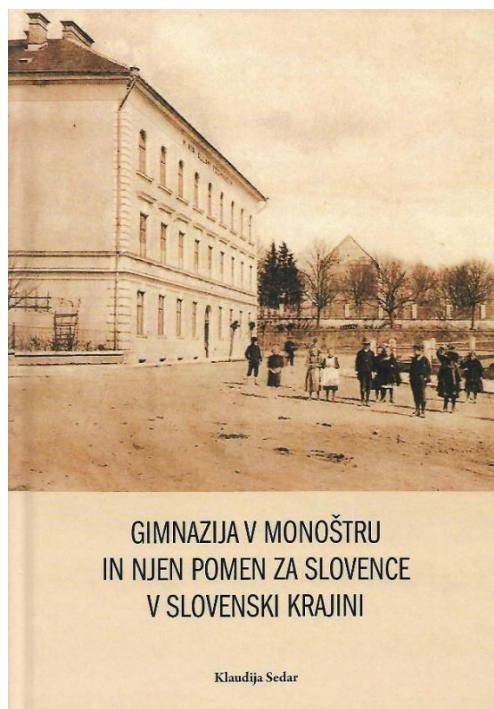
Pravljicnih večerov za odrasle v Porabju zaradi izvajanja zaščitnih ukrepov za preprečevanje širjenja COVID-19 nismo smeli izvesti.

SLOVENSKA BRALNA ZNAČKA POTUJOČE KNJIŽNICE V PORABJU

Bralni projekt Slovenska bralna značka potujoče knjižnice v Porabju smo v letu 2020 drugič uspešno zaključili. Potekal je od novembra 2019 do konca aprila 2020, prebrati pa je bilo potrebno tri dela izmed desetih predlogov, katerih izbor temelji na lažje berljivih knjigah v slovenskem jeziku, prav tako so vključene izdaje iz knjižne zbirke Med Rabo in Muro, ki izhajajo v knjižnem jeziku in prekmurskem/porabskem narečju. Bralno značko je uspešno osvojilo 5 bralcev, svoje vtise s prebranih delih pa so zapisali še na vtisne listke. Zaključne prireditve nismo izvedli zaradi neugodnih epidemioloških razmer, kot je bilo načrtovano, ampak so jim bila priznanja izročena na bibliobusu, takoj ko je bilo to mogoče.

GIMNAZIJA V MONOŠTRU IN NJEN POMEN ZA SLOVENCE V SLOVENSKI KRAJINI

Ta gimnazija, ustanovljena leta 1893, je bila do ustanovitve Gimnazije v Murski Soboti leta 1919 osrednja izobraževalna srednješolska ustanova v Slovenski krajini, obiskovali pa so jo tako porabski kot prekmurski dijaki. Po uvodnih poglavjih o zgodovini Porabja in mesta Monošter ter šolanju Slovencev v Slovenski krajini do 20. stoletja je za vpogled v življenje gimnazije za obdobje 1893-1948 podan splošni oris učiteljskega zbora, večja pozornost pa je namenjena dijakom, s posebnim ozirom na dijake iz današnjega Prekmurja in Porabja, prav tako so posamično predstavljeni vsi maturantje iz Prekmurja. Publikacija, ki predstavlja pomembno poglavje v zgodovini Prekmurja in Porabja v luči zgodovinskih, kulturnih in političnih značilnosti ter vezi slovenskega kulturnega prostora v času enotnosti Slovenske krajine in po njenem razbitju na dva dela, je rezultat raziskovalnega projekta, podprtega s strani Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Slika 10: Naslovna stran publikacije Gimnazija v Monoštru in njen pomen za Slovence v Slovenski krajini

6.6 Izvajanje knjižnične dejavnosti za pripadnike madžarske narodne skupnosti

Za pripadnike madžarske narodne skupnosti, ki živijo na narodnostno mešanem območju v občinah Moravske Toplice, Šalovci in Hodoš, se je knjižnična dejavnost s storitvami in dostopnostjo knjižničnega gradiva zagotavljala v štirih krajevnih knjižnicah, v Domanjševcih, Motvarjevcih, Prosenjakovcih in na Hodošu, ter z bibliobusom. Zagotovljeno je bilo tudi komuniciranje v jeziku narodne skupnosti.

Poleg skrbi za oblikovanje kakovostne knjižnične zbirke in ponudbe knjižničnega gradiva, informacijskih virov in knjižničnih storitev za pripadnike narodne skupnosti, smo dajali poudarek promociji aktualnega knjižničnega gradiva.

Dvakrat mesečno je pripadnike madžarske narodne skupnosti obiskovala tudi potujoča knjižnica na t. i. madžarski progi na 7 postajališčih (Čikečka vas, Motvarjevci, Prosenjakovci, Središče, Domanjševci, Krplivnik in Hodoš).

Zaradi COVID-19 so bili odpovedani načrtovani dogodki in aktivnosti npr. biblioterapija, pravljичne in knjižnične ure v VIZ, literarni večer, potopisno predavanje Lada Klara 16. 10. 2020 itd.

6.7 Izvajanje posebnih nalog PIŠK Murska Sobota kot osrednje območne knjižnice

1. Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

Povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva smo zagotavljali z obveznim izvodom (2.069 enot; 1.923 naslovov), domoznansko zbirko tudi z darovi, kar je bilo vse bibliografsko obdelano, opremljeno in pripravljeno za izposajo ter dostopno javnosti. O novostih smo uporabnike in knjižnice na območju obveščali preko spletne strani knjižnice (domoznansko gradivo posebej na podstrani kot Domoznanske novitete) in e-pošti. Podaljšali smo naročnini na dosednji podatkovni zbirki Tax-Fin-Lex in PressReader (DD), zagotovljen je bil tudi dostop do zbirke EBSCOhost (DD), spletni dostop iz prostorov knjižnice – revija IKS, časnika Večer in Delo (D). Vse podatkovne zbirke smo promovirali preko spletne strani knjižnice, promocijskega materiala v knjižnici (roll-up stojala, oglasna mesta v knjižnici), družbenih omrežij in po drugih medijskih poteh. Brezplačna medknjižnična izposoja je bila zagotovljena za vse člane knjižnic na območju.

Kako pomemben je zagotovljen dostop na daljavo, izven lokacije knjižnice, se je kot neizogibno izkazalo in potrdilo v letu 2020, ko je bila zaradi epidemije knjižnica določen čas zaprta oz. zaradi ukrepov za zaježitev širjenja okužb dostop do računalnikov ni bil mogoč. Prav promociji teh virov smo namenjali še posebno pozornost, da uporabnike na območju seznanimo z možnostmi dostopa virov na daljavo, ki lahko vsaj v določeni meri zadovoljujejo njihove potrebe po informacijah, izobraževanju in raziskovanju.

2. Strokovna pomoč knjižnicam na območju

Knjižnicam na območju smo nudili pomoč na vseh področjih knjižnične dejavnosti, pri upravljanju knjižnične zbirke, projektih OOK, skupnih projektih na območju, s področja informacijske tehnologije, digitalizacije in drugih vprašanjih. Navkljub epidemiji v letu 2020 smo uspešno izvedli številne projekte za potrebe celotnega območja, bili dejavni v skupnih projektih OOK, sodelovali smo s šolskimi knjižnicami pri izvajanju projektov in bibliopedagoške dejavnosti. Skozi uspešno izvedene projekte smo tudi promovirali območnost, sodelovali z nacionalno

knjižnico, z drugimi območnimi knjižnicami, zagotavljali sodobne informacijske storitve za uporabnike, čemur smo v preteklem letu posvečali posebno skrb. Izvajali smo storitve za posebne uporabnike za celotno območje. Načrtovanih strokovnih usposabljanj v fizični obliki zaradi neugodnih epidemioloških razmer ni bilo mogoče izvesti in smo le-to v skrčeni obliki izvajali preko e-pošte in telefona.

Ocenjujemo, da smo kljub drugačnim razmeram uspešno zagotavljali strokovno pomoč knjižnicam, prav tako uporabnikom, pri čemer smo z vrsto storitvami dosegali vse ciljne skupine in zadovoljevali potrebe vseh starostnih skupin.

3. Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

V okviru koordinacije zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva na območju smo uspešno izpeljali načrtovani program, glede na epidemiološko situacijo v letu 2020 pa smo dodali še nove vsebine v virtualnem okolju, ki prvotno niso bile načrtovane. Informirali smo zavezance za obvezni izvod, informacije o zavezancih posredovali nacionalni knjižnici ter izvajali normativno kontrolo. Z domoznanskimi zbirkami smo uporabnike seznanjali ob domoznanskih informacijah, jih usmerjali v sorodne kulturne ustanove in na njihova spletna mesta, kjer so zbrane in predstavljene posamezne zbirke. Knjižnicam na območju smo nudili pomoč pri obdelavi gradiva, sodelovali pa tudi pri izdelavi dokončanja bibliografije serijskih publikacij za Pomursko območje z zamejstvom za obdobje 2013-2017. V OK Gornja Radgona smo koordinirali vzpostavitev domoznanske dejavnosti in nudili strokovno pomoč pri oblikovanju domoznanske knjižnične zbirke, na podstrani spletne strani PIŠK Murska Sobota – Domoznanske novitete, smo pričeli dodajati nove knjižne izdaje domoznanskega značaja. Uspešno smo izvedli domoznanske projekte, tako v fizični (Zakladnice, domoznanski večeri) kot v virtualni obliki (e-domoznanski večeri, kviz Izziv). Z dostopnostjo v virtualni obliki smo obenem zagotavljali storitve tudi za potencialne uporabnike knjižnice.

Nadaljevali smo z načrtovanimi projekti digitalizacije, pripravljali in vnašali vsebine na portal Kamra. Pripravili in izdali smo tudi novo številko strokovno-poljudne revije za literaturo in kulturno zgodovino – Prekmuriana.

4. Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva s svojega območja OOK

Iz dveh osrednjih knjižnic na območju smo prejeli dva seznama izločenega gradiva, iz katerih smo izbrali 6 enot. Knjižnično gradivo smo izločali v skladu s strokovnimi navodili in z zakonskimi določili.

7 SKUPNI PROJEKTI OBMOČNIH KNJIŽNIC

Z ostalimi osrednjimi območnimi knjižnicami aktivno sodelujemo pri več spletnih portalih:

KAMRA

Portal Kamra združuje digitalizirane vsebine s področja domoznanstva. Upravlja ga Osrednja knjižnica Celje, v PIŠK Murska Sobota pa je sedež regijskega uredništva za Pomursko območje. V letu 2020 smo na portal Kamra prispevali 25 novic, 2 novi digitalni zbirki z 10 podzbirkami, 74 MM elementov in 2 zapisa v Album Slovenije. Skupaj pa smo do 31. 12. 2020 na portal prispevali 197 novic, 35 digitalnih zbirk z 219 podzbirkami, 1043 MM elementov in 39 zapisov v Album Slovenije.

Novi digitalni zbirki:

V spomin in opomin – pomnika v soboškem grajskem parku: v zbirki sta predstavljena dva spomenika v soboškem grajskem parku, postavljena ob drevoredu od evangeličanske cerkve do grajskega poslopja, spomenik padlim prosvetnim delavcem NOB (odkrit 1959) in spomenik prekmurским književnikom (postavljen leta 1939, izročen v varstvo občini 1940). Oba spomenika sta vpisana v Register nepremične kulturne dediščine, v letu 2019 sta bila obnovljena in ob spominskem dnevu Mestne občine Murska Sobota (17. oktober) tudi slovesno odkrita. Spomenik prekmurским književnikom v obliki knjige je nasploh prvi javni spomenik v Murski Soboti. Ob pripravi zbirke je nastala tudi obsežna bibliografija o teh spomenikih, predvsem iz slovenskega periodičnega tiska.

Dva Küzmiča – Štefan in Mikloš: Zbirka predstavlja dva duhovnika, pisatelja in prevajalca, ki sta živel in delovala v 18. stoletju, v izredno nemirnih in negotovih časih, a ljubezen do slovenstva in domačega jezika ju je vodila v izjemne pisne dosežke, ključne za obstoj in ohranjanje prekmurskega jezika ter njegove kultiviranosti kot tudi dvig narodne zavesti prekmurskega naroda. Štefan je bil evangeličanski duhovnik, ki je v Šurdu pripravil svoje najobširnejše in najobsežnejše delo ter s tem prekmurski slovstveni in knjižni produkciji položil najmočnejši in najčvrstejši temelj - normo in predpis prekmurskega knjižnega jezika. Mikloš pa je kot katoliški duhovnik v desetletju 1780-1790 v prekmurščini pripravil in izdal sedem knjig, štiri nabožne in tri posvetne. V zbirki je predstavljeno njuno življenje, dela, ki sta jih pripravila in obeležja, postavljena njima v čast in spomin.

[BIOGRAFSKI LEKSIKON POMURCI.SI → OBRAZI SLOVENSkih POKRAJIN](#)

V letu 2020 je bil biografski leksikon Pomurci.si vključen v portal Obrazi slovenskih pokrajin, spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin ter Slovencev v zamejstvu in po svetu. Upravlja ga Mestna knjižnica Kranj, v PIŠK Murska Sobota pa je regijsko uredništvo za Pomursko območje. V novi biografski leksikon je vključenih 8 regijskih leksikonov osrednjih območnih knjižnic: Celjskozasavski.si, Dolenjski biografski leksikon, Gorenjci.si, Koroški biografski leksikon, Pomurci.si., Primorci.si, Spodnjepodravci.si in Štajerci.si. Ob prenosu biografij iz portala Pomurci.si na Obraze slovenskih pokrajin smo najprej vse dosedanje biografije znanih Pomurk in Pomurcev uredili v skladu z novimi navodili, nakar je v juniju portal zaživel v beta verziji, ob koncu leta pa v redni. Biografski leksikon Pomurci.si smo ohranili še vse do konca leta 2020 z obvestilom ob obisku portala, da bo ta deloval do izteka leta, nakar bodo znane osebnosti iz Pomurja vidne le na novem portalu Obrazi slovenskih pokrajin. Poleg urejanja in usklajevanja dela z Mestno knjižnico Kranj, smo v letu 2020 na portal dodali 14 novih biografij znanih Pomurk in Pomurcev, obstoječe zapise pa smo sprotno dopolnjevali in jih ažurirali. Na dan 31. 12. 2020 je bilo vseh znanih Pomurk in Pomurcev na portalu Pomurci.si skupaj 206.

DOBREKNJIGE.SI

Dobreknjige.si je spletni portal s priporočilno literaturo in je namenjen promociji dobrega branja. Od leta 2014 ga upravljata Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper in Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, v PIŠK Murska Sobota pa je regijsko uredništvo za Pomursko območje. V letu 2020 smo prispevali 19 novih zapisov, do 31. 12. 2020 pa je bilo vseh naših zapisov 87.

NAŠA PRIPOROČILNA LITERATURA V LETU 2020:

- Marie Ndiaye: Ladvine, 2018 (roman)
- Shirley Jackson: Loterija in druge zgodbe, 2018 (kratka proza)
- J. M. Coetzee: Peterburški mojster, 2019 (roman)
- Franci Just: Prekmurski pisateljski prostori, 2019 (potopis)
- William Trevor: Po dežju, 2019 (kratka proza)
- Evgen Car: Moja zgodba: samo norček misli, da ga morajo imeti vsi radi, 2019
(dokumentarna literatura)
- Branko Šömen: Tišina za oči, 2010 (roman)
- Laslo Blašković: Madonin nakit: po resnični zgodbi, 2016 (roman)
- Joseph Andras: Rane naših bratov, 2019 (življenjepis)
- Petre Barbu: Velika zabava, 2019 (roman)
- Irena Šrajner: Nedokončano iskanje, 2019 (roman)
- Ralf Rothram: Umreti spomladi, 2019 (roman)
- Ivo Andrić: Na sončni strani, 2019 (kratka proza)
- Kallia Papadaki: Dendriti, 2019 (roman)
- France Planteu: Križanka, 2019 (roman)
- Matthias Göritz: Parker, 2019 (roman)
- Jenny Erpenbeck: Ob koncu dni, 2019 (roman)
- Vesela Ljahova: Četrto ob obvoznici, 2020 (kratka proza)
- Avzug Demšar: Tanek led: tretji primer inšpektorja Vrenka, 2009 (roman)

KNJIŽNICE.SI

Knjižnice.si je portal slovenskih splošnih knjižnic, ki je nastal v okviru delovanja osrednjih območnih knjižnic (OOK) in Združenja splošnih knjižnic. Portal na enem mestu združuje vse pomembne informacije o dejavnosti slovenskih splošnih knjižnic ter tako približuje knjižnične storitve vsakomur, nudi informacije o delovanju slovenskega splošnega knjižničarstva in promovira dejavnost splošnih knjižnic. Deluje od leta 2019, v 2020 pa so bili imenovani člani uredniškega odbora. Glavno uredništvo je v Mariborski knjižnici, ostale OOK so v uredniškem odboru, s čimer so se tudi porazdelile naloge za sooblikovanje vsebin na portalu. PIŠK Murska Sobota je zadolžena za domoznansko dejavnost.

8 SODELOVANJE Z DRUGIMI KULTURNIMI IN IZOBRAŽEVALNIMI INSTITUCIJAMI, ZAVODI, DRUŠTVI

Pri izvajanju knjižnične dejavnosti in projektov smo sodelovali z vrsto ustanov, tako z drugimi slovenskimi splošnimi knjižnicami in nacionalno knjižnico, s sorodnimi kulturnimi ustanovami (Pomurski muzej Murska Sobota, Galerija Murska Sobota, Pokrajinski arhiv Maribor) kot z različnimi organizacijami, društvi, zavodi in institucijami: Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota (ZKTŠ), ZTK Beltinci, Glasbena šola Beltinci, Pomurska izobraževalna fundacija (PIF), Pomurska akademsko znanstvena unija (PAZU), Ljudska univerza Murska Sobota, Univerza za tretje življenjsko obdobje, Društvo upokojencev Murska Sobota, Mladinski informativni klub Murska Sobota, Slovensko društvo Hospic, Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija, Prekmursko društvo General Maister, Društvo prijateljev mladine Murska Sobota, Klub prekmurskih študentov, občinami in drugimi zavodi oziroma društvi. Uspešno smo sodelovali tudi s šolskimi knjižnicami, šolami in vrtci na območju ter z organizacijami, ki na območju združujejo ranljive skupine uporabnikov (npr. VDC Murska Sobota in ostali VDC-ji v Pomurju, VDC Želva Murska Sobota in Zavod Sonček Murska Sobote, Center Naprej Murska Sobota, OŠ IV Murska Sobota, Dom starejših Rakičan in Center starejših Murska Sobota). V Slovenskem Porabju, kjer prav tako

opravljamo knjižnično dejavnost, pa smo sodelovali z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, Zvezo Slovencev na Madžarskem, Generalnim konzulatom RS v Monoštru in drugimi.

9 PRIREDITVE IN DOGODKI V LETU 2020

Za prireditve in dogodke smo pripravljali mesečne napovednike, informacije o posameznih prireditvah in dogodkih pa smo oglaševali na oglasni deski v meddverju knjižnice, pošiljali preko e-obveščanja, TIC Murska Sobota, medijem idr. Za najavo dogodkov smo skrbeli tudi na spletni strani knjižnice, v skupnem koledarju – aplikaciji za prireditve, na Facebook strani knjižnice in Kamri za domoznanske vsebine. V času ukrepov, ko so bile javne prireditve dovoljene, a omejene na zbiranje do 50 oseb, smo jih pripravljali v skladu s predpisanimi varnostnimi ukrepi NIJZ. Od 19. 10. do konca leta 2020 pa so bile vse prireditve odpovedane v skladu z Odlokom o prepovedi ponujanja kulturnih in kinematografskih storitev končnim uporabnikom v RS.

PRIREDITVE IN DOGODKI	ŠT. PRIREDITEV / DOGODKOV	ŠT. OBISKOVALCEV
Razstave (društva v javnem interesu)	17	2.054
Literarni večeri, predstavitve knjig (organizator PIŠK Murska Sobota ali v soorganizaciji z zunanjimi ustanovami in društvi)	10	345
Knjižnica pod zvezdami	2	300
Predavanja (organizator PIŠK Murska Sobota ali v soorganizaciji z zunanjimi ustanovami in društvi)	20	546
Akademski večeri	1	19
Grajski pravljичni večeri	1	65
Samostojna predavanja društev ali najem dvorane	1	20
Sestanki, okrogle mize: Barati Kőr, Mavrica, Prijatelji Sobote, MO Murska Sobota	8	69
Predstavitve na radiu	15	-
Oko besede – Kritiški delavnici za učence in dijake		
Oko besede – Literarno mesto s Suzano Tratnik	1	90

Tabela 18: Skupne prireditve in dogodki po številu prireditvev / dogodkov in številu obiskovalcev v letu 2020

Obiskovalci so tukaj šteti le na prireditvah in dogodkih, tako npr. ob odprtju razstav. Sicer so si razstave v času trajanja načrtno ali mimogrede dnevno ogledali številni uporabniki in obiskovalci knjižnice.

9.1 Razstavna dejavnost

Samostojno, v sodelovanju in/ali soorganizaciji z različnimi ustanovami so bile v knjižnici pripravljene in postavljene na ogled različne zanimive in izobraževalno-poučne razstave.

Razstave v avli

Datum	Naslov razstave
03. 02. – 28. 02. 2020	10 let arhitekture Slovenije (Center arhitekture Slovenije in PIŠK MS)
04. 02. – 28. 02. 2020	»Mi vsi živeti ščemo« (Pokrajinski arhiv MB in PIŠK MS)
02. 03. – 20. 03. 2020	Rojstvo galaksij (Sara Nasevski in PIŠK MS)
02. 07. – 31. 07. 2020	Abstrakcije (Fotoklub Murska Sobota)
14. 08. – 16. 09. 2020	Razstava izdelkov VDC MS (VDC MS in PIŠK MS)
22. 09. – 05. 10. 2020	Horizont (DLUPP in PIŠK MS)
08.09. – 11. 10. 2020	Jesensko družinsko branje (PIŠK MS)
24. 09. – 16. 10. 2020	Večerničina literarna bera 2019 in 25 let Očesa besede (PIŠK MS)
05. 10. – 16. 10. 2020	Nočna fotografija (Fotoklub Murska Sobota)
17. 10. – 31. 10. 2020	Little Pine Toys (Katjuša Červek, Patricija Pregelj in PIŠK MS)
19. 10. – 30. 11. 2020	Tone Seliškar (1900-1969) – življenje in delo (PIŠK MS)
07. 12. – 31. 12. 2020	Pregledna razstava 2020 (Fotoklub Murska Sobota)
01. 12 –	Karolina Kolmanič (1930-2020) – življenje in delo (PIŠK MS)

Tabela 19: Razstave v avli v kronološkem zaporedju v letu 2020

Razstave v dvorani

Datum	Naslov razstave
13. 01. – 31. 01. 2020	Slikarska in kiparska dela (Bojan Puklavec in PIŠK MS)
03. 02. – 22. 02. 2020	S cvetjem v pomlad (Mozaik in PIŠK MS)
02. 03. – 04. 04. 2020	Razstava likovnih del in punčk iz cunj za Unicef (U3 MS in PIŠK MS)
06. 10. – 16. 10. 2020	Skupni utrinki z letošnjih kolonij LS Likosa in LS Mozaika (Likovni sekciji Likos in Mozaik ter PIŠK MS)

Tabela 20: Razstave v dvorani v kronološkem zaporedju v letu 2020

Priveditve v igralnici

Datum	Naslov prireditve
01. 01. - 07. 03. 2020 (ob sobotah)	Knjižnica igrač (Toy for Inclusion)
08. 01. – (ob sredah)	Pravljичne ure

Tabela 21: Priveditve v igralnici v kronološkem zaporedju v letu 2020

9.2 Priveditvena dejavnost

V sodelovanju s kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami, z raznimi društvi, institucijami, založbami in posamezniki smo pripravljali in izvedli prireditve, dokler in kakor so to epidemiološke razmere dopuščale, veliko napovedanih smo morali odpovedati oziroma prestaviti na čas, ko bodo razmere to omogočale.

Datum	Naslov prireditve/dogodka in avtor/izvajalec
06/01/2020	KUD Barati Kör
08/01/2020	Predavanje: Varno v virtualno (U3 MS; dr. Renato Lukač in PIŠK MS)
13/01/2020	Otvoritev razstave: Slikarska in kiparska dela (Bojan Puklavec in PIŠK MS)
14/01/2020	Predavanje: Portreti pajkov (Tone Marinko in PIŠK MS)
16/01/2020	Predavanje: Atlas ptic Slovenije (DOPPS in PIŠK MS)
20/01/2020	KUD Barati Kör
29/01/2020	Večer Hospica
30/01/2020	Predstavitve petjezične slikanice Rija & Rus (Oš Bogojina in SŠ Lendava) in knjižice Prekmurski pisateljski prostori (Franci Just) – Slavistično društvo Prekmurja, Prlekije in Porabja ter PIŠK MS
03/02/2020	KUD Barati Kör
03/02/2020	Otvoritev razstave: 10 let igrive arhitekture (Center arhitekture Slovenije in PIŠK MS)
04/02/2020	Predavanje: Zgodnjegotsko slikarstvo (U3 MS; doc. dr. Janez Balažic in PIŠK MS)
05/02/2020	Predstavitve avtobiografije: Moja zgodba: samo norček misli, da ga morajo imeti vsi radi (Evgen Car; PAZU in PIŠK MS)
06/02/2020	Predstavitve knjig: Komunikacija z nezemljani in doktor življenja (dr. Milan Kranjc in PIŠK MS)
10/02/2020	Novinarska konferenca: Knjižnični utrip in založništvo PIŠK MS v letu 2019 (PIŠK MS)
11/02/2020	Akademski večer: Uporaba zloma simetrije (pom. akad. dr. Eva Klemenčič; PAZU in PIŠK MS)
12/02/2020	Vanekov večer: Varstvo narave v Pomurju in na Pohorju (ob 100-letnici spomenice za varstvo prirode in prirodnih spomenikov) (mag. Matjaž Jež; UŠF in PIŠK MS)

13/02/2020	Predavanje: Gibalno ovirane osebe in starostniki v prometu (dr. Srečko Šteiner in Franc Krančič; Društvo revmatikov Slovenije in PIŠK MS)
17/02/2020	KUD Barati Kör
17/02/2020	Literarno-filmski večer: Od lipe do javorja: Slovenci v Kanadi (Zavod Sončnica in PIŠK MS)
18/02/2020	Predavanje: Fitoterapija: preventiva in podpora pri zdravljenju (Mavrični diamant in PIŠK MS)
20/02/2020	Grajski pravljичni večer v Beltincih (PIŠK MS, ZTK Beltinci in Glasbena šola Beltinci)
20/02/2020	Predavanje: Netopirji – naši sosedi v Krajinskem parku Goričko in v Pomurju (Monika Podgorelec in Gregor Domanjko; DOPPS in PIŠK MS)
26/02/2020	Večer Hospica (Hospic)
27/02/2020	Spominski dan UŠF: Potovanje profesorja Urbana (dr. Aleksander Volk, glasbeni del Marjetka Popovski; UŠF in PIŠK MS)
02/03/2020	KUD Barati Kör
03/03/2020	Potopisno predavanje: Skrivnostna Alžirija (Mohamed Laissani; U3 MS in PIŠK MS)
05/03/2020	Predstavitev pesniške zbirke: Babjeverni pisani pes (Béla Szomi Kralj, glasbeni del: skupina Kontrabant in PIŠK MS)
06/03/2020	Predstavitev spletnega slovarja: Madžarsko-slovenski spletni slovar (Marija Bajzek Lukač, Istvan Lukač in PIŠK MS)
02/07/2020	Otvoritev razstave: Abstrakcije (Fotoklub Murska Sobota)
30/07/2020	Literarno-glasbeni večer: Knjižnica pod zvezdami: Beletinini trubradurji s Tinkaro Kovač (Bronja Žakelj in dr. Eva Premk Bogataj; Založba Beletrina, PIŠK MS in ZKTŠ MS; Skrito dvorišče)
27/08/2020	Literarno-glasbeni večer: Knjižnica pod zvezdami: Dnevi poezije in vina (Založba Beletrina, PIŠK MS in ZKTŠ MS; Skrito dvorišče)
08/09/2020	Predavanje: Naša kulturna dediščina: Spoznaj! Varuj! Ohrani! (U3 MS; Jelka Pšajd in PIŠK MS)
10/09/2020	Domoznanski večer: Narečna poezija – izvir, ki je začel teči pred stoletji (Tine Mlinarič, Peter Kuhar in PIŠK MS)
15/09/2020	Predstavitev knjige: Preprosto enostavno čutim (Sandi Horvat in PIŠK MS)
17/09/2020	Potopisno predavanje: Od Izraela do Kenije (Aleš Juvanc in PIŠK MS)
22/09/2020	Otvoritev razstave: Horizont (DLUPP in PIŠK MS)
23/09/2020	Romski večer – branje poezije in izdelava amuletov (Romani Union, Radio Romc in PIŠK MS)
24/09/2020	Literarna delavnica: Mlade oči: literarna delavnica za dijake in kritiška delavnica za študente (Društvo ARGO; Aljoša Harlamov in PIŠK MS)
24/09/2020	Literarna prireditev: Literarno mesto: nastop Suzane Tratnik (Društvo Argo in PIŠK MS)
29/09/2020	Predstavitev knjige: Pušča – največje romsko naselje v Sloveniji (mag. Jožek Horvat Muc, UŠF in PIŠK MS)
30/09/2020	Večer Hospica (Hospic)
05/10/2020	Otvoritev razstave: Nočna fotografija (Fotoklub MS)

Tabela 22: Seznam prireditev v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota v letu 2020

9.3 E-prireditvena dejavnost

E-DOMOZNANSKI VEČERI

- O bralni kulturi in bralni pismenosti pred 200 in več leti na območju današnjega Prekmurja: <https://www.youtube.com/watch?v=vHxZxE7or6c>
- Prekmurska sanjska knjiga: <https://www.youtube.com/watch?v=lreFTNLGx54>
- Prekmurščina v slovarjih do leta 1919:
<https://www.youtube.com/watch?v=844EJprOGh8>
- Kovran in Düplin – šaljiva časopisa: https://www.youtube.com/watch?v=7siMxdN3_30
- Prekmurski časopisi iz Amerike?!: <https://www.youtube.com/watch?v=ysEU3fGDcys>

BERIMO SKUPAJ – bralnospodbujevalna akcija (NMSB 2020)

- <https://www.youtube.com/watch?v=9ln1MJlf9U>
- <https://www.youtube.com/watch?v=hQTCSJvz308>

NOČ KNJIGE 2020

- Ne bodi kot drugi I: <https://www.youtube.com/watch?v=fVRJIBW7UDo>
- Ne bodi kot drugi II: <https://www.youtube.com/watch?v=ghSh4ZvsDPk>
- Pesem o mami: <https://www.youtube.com/watch?v=5MTGlvWRuB4>
- Zmajeva deklica: <https://www.youtube.com/watch?v=PLGx2RgoCvc>
- Bralni klub Tanje Pirš: <https://www.youtube.com/watch?v=mMBvRZxoE3A>

BRANJE PRAVLJIC

- Čarobno mesto (Edith Nesbit): <https://www.youtube.com/watch?v=UVO2h4v7tiE>
- Kjer veter spi (Damijan Šinigoj): <https://www.youtube.com/watch?v=76d3chxo7XQ>
- Zvezdica (Vesna Radovanovič): <https://www.youtube.com/watch?v=nF83TZOop8Y>
- 2. april: mednarodni dan za otroke:
<https://www.youtube.com/watch?v=Wrgsi9PGckQ>
- Zeleno kolo (Haifaa Al Mansour): <https://www.youtube.com/watch?v=C68uSOmPeG4>
- Pravljica o belem in črnem (Marjana Moškrič):
<https://www.youtube.com/watch?v=tzxvitQVg6s>
- Za dve luni hoda (Sharon Creech): <https://www.youtube.com/watch?v=iHHcl1GBbX4>

- Deklica, ki je pila mesečino (Kelly Barnhill):

<https://www.youtube.com/watch?v=EZT1PsJcBTM>

TEDEN SPLOŠNIH KNJIŽNIC

- 25 let potujoče knjižnice PIŠK MS: <https://www.youtube.com/watch?v=T08AZnlMceY>
- Literarni natečaj potujoče knjižnice 2020: »Knjiga, moj vir navdiha«:

<https://www.youtube.com/watch?v=sbpUnQUPauk>

10 KNJIŽNICA V MEDIJIH

Prireditve in dogodki, ki smo jih pripravili sami ali v sodelovanju z drugimi, so bili promovirani v različnih medijih, ob ali po izvedbi lastnih projektov pa so bile dane tudi številne izjave za medije (TV, radio, spletni portali, občinska glasila...).

Tiskani mediji

Glažar, K. »Pravljice so notranja pomiritev«: pravljíčarko in knjižničarsko Vesno Radovanovič najbrž poznajo vsi, ki vsaj občasno zahajajo v Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota. *Soboške novine*, št. 194 (15. 1. 2020), str. 14.

Toš, V. Vidna resničnost, ki odkriva nevidno. Bojan Puklavec: akademski kipar, slikar in grafik je v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota na ogled postavil kipe in likovna dela. *Vestnik*, letn. LXXII, št. 3 (16. 1. 2020), str. 20.

Rituper Rodež, A. N. Iskati sebe v sebi je bilo najtežje. Zgodba Evgena Carja. *Vestnik*, letn. LXXII, št. 7 (13. 2. 2020), str. 16.

Rituper Rodež, A. N. Kako bi izboljšali kakovost prostora. Deset let igrive arhitekture. *Vestnik*, letn. LXXII, št. 7 (13. 2. 2020), str. 16.

Rituper Rodež, A. N. S skrbjo za knjige in spodbujanjem branja tlakujejo pot: poslanstvo Pokrajinske in študijske knjižnice. V minulem, prekmurskem letu še več dogajanja: skrb za vse generacije in različne skupine, posebna pozornost porabskim Slovencem. *Vestnik*, letn. LXXII, št. 8 (20. 2. 2020), str. 13.

Grah, A. Čas za (domače) branje: V Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota kljub epidemiji niso pozabili na bralce, saj so jim omogočili več drugačnih poti do dobrega branja. *Soboške novine*, št. 197 (15. 4. 2020), str. XI.

Rituper Rodež, A. N. Pobrskejmo po spominu ali klikajmo po spletu: zabavno-poučni Kviz izziv. *Vestnik*, letn. LXXII, št. 17 (23. 4. 2020), str. 16.

Grah, A. Knjižnica ponovno odprta. *Soboške novine*, št. 198 (15. 5. 2020), str. 19.

Rituper Rodež, A. N. Najprej so se morali naučiti brati in pisati: bralna kultura in pismenost v Prekmurju. Klaudija Sedar o prvih knjigah v starem slovenskem jeziku in kaj vse so brali prekmurški Slovenci: knjigi, ki sta izšli pred 200 leti. *Vestnik*, letn. LXXII, št. 22 (28. 5. 2020), str. 16.

Rituper Rodež, A. N. Dela, ki ohranjajo identiteto lokalne skupnosti: PIŠK predstavlja domoznanske novitete. Nove knjižne izdaje, ki se tičejo Prekmurja in Porabja: da bi bolje poznali zgodbe domačega okolja. *Vestnik*, letn. LXXII, št. 23 (4. 6. 2020), str. 16.

Grah, A. Ponovno med knjižne police. *Soboške novine*, št. 199 (15. 6. 2020), str. 27.

Grah, A. Mesto čiste poezije. *Soboške novine*, št. 201 (15. 9. 2020), str. 21

Grah, A. Kako si izposoditi knjigo v knjižnici. *Soboške novine*, št. 203 (16. 11. 2020), str. 15.

Spletni mediji

● Razstava Vidna in nevidna resničnost (akad. kipar, slikar in grafik Bojan Puklavec)

<https://vestnik.si/clanek/fotogalerije/foto-vidna-resnicnost-odkriva-nevidno-v-soboski-knjiznici-751697> (14. 1.)

https://www.pomurec.com/vsebina/55825/FOTO__V_murskosoboski_knjiznici_na_ogled_razstava_del_Bojana_Puklavca#11 (16. 1.)

● Brošura Na pomoč z nasveti, kako otroke s posebnimi potrebami vključiti v pristočasne dejavnosti

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/da-bi-se-pokazali-in-zablesteli-755171> (25. 1.)

● Predstavitve avtobiografije Evgena Carja

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/evgen-car-iskreno-in-posteno-o-sebi-757194> (5. 2.)

https://www.pomurec.com/vsebina/56161/FOTO__Prekmurski_igralec_Evgen_Car_v_Murski_Soboti_predstavil_svojo_avtobiografijo (6. 2.)

● Otvoritev razstave 10 let Igrive arhitekture

https://www.pomurec.com/vsebina/56139/FOTO__V_Murski_Soboti_predstavili_program_Igrive_arhitekture__namenjene_mladim (10. 2.)

● Novinarska konferenca PIŠK MS

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/s-skrbjo-za-knjige-in-spodbujanjem-branja-jezik-tlakujejo-pot-758056> (11. 2.)

https://www.pomurec.com/vsebina/56225/FOTO__V_murskosoboski_knjiznici_predstavili_knjiznicni_utrip_in_zaloznistvo_v_letu_2019 (12. 2.)

● Vanekov večer (mag. Matjaž Jež)

https://www.pomurec.com/vsebina/56245/FOTO__Matjaz_Jez_v_Murski_Soboti_o_varovanju_narave_pred_sto_let_in_danes (13. 2.)

● Spominski dan UŠF (dr. Aleksander Volk)

https://www.pomurec.com/vsebina/56484/FOTO__V_murskosoboski_knjiznici_v_spomin_na_dr_Antona_Vratuso_potekal_spominski_dan (28. 2.)

● Predstavitve pesniške zbirke (Bela Szomi kralj)

https://www.pomurec.com/vsebina/56575/FOTO__Bela_Szomi_Kralj_v_murskosoboski_knjiznici_predstavil_svoj_pesniski_prvenec (7. 3.)

● Nova storitev PIŠK MS: dostava študijskega gradiva na dom

https://www.pomurec.com/vsebina/57146/V_PISK_MS_nudijo_dostavo_knjiznicnega_gradiva_na_dom

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/pisk-nudi-dostavo-knjiznicnega-gradiva-na-dom-771046>
(15. 4.)

● Delo v knjižnici po ponovnem odprtju

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/foto-tako-poteka-delo-v-murskosoboski-knjiznici-776131>
(6. 5.)

● Nova storitev PIŠK MS: dostava gradiva na dom za ranljive skupine

https://www.pomurec.com/vsebina/57605/Dostava_gradiva_na_dom_za_ranljive_skupine
(24. 5.)

● Omogočen dostop do knjižnih polic in bibliobus znova na pot

https://www.pomurec.com/vsebina/57678/V_murskosoboski_knjiznici_ponovno_med_knjizne_polic_na_pot_tudi_bibliobus (30. 5.)

● Predstavitev projekta PIŠK MS – Domoznanske novitete

<https://vestnik.si/clanek/popularno/dela-ki-ohranjajo-identiteto-lokalne-skupnosti-784341> (7. 6.)

● Razstava Abstrakcija (Fotoklub Murska Sobota)

<https://vestnik.si/clanek/popularno/foto-fotografi-na-ogled-postavili-abstraktne-motive-793553> (7. 7.)

● Knjižnica pod zvezdami: Bronja Žakelj in Tinkara Kovač

https://www.pomurec.com/vsebina/58569/FOTO_in_VIDEO__V_Murski_Soboti_potekal_literarno-glasbeni_vecer_z_Bronjo_Zakelj_in_Tinkaro_Kovac (31. 7.)

<https://vestnik.si/clanek/popularno/bronja-zakelj-kdo-pa-pri-15-tih-letih-govori-o-smrti-mame-mame-otrokom-ne-umirajo-798622> (2. 8.)

● Razstava Arhitekturna fotografija (Fotoklub Murska Sobota)

https://www.pomurec.com/vsebina/58636/FOTO__Fotoklub_Murska_Sobota_pripravil_razstavo_na_temo_arhitekturna_fotografija (5. 8.)

● Knjižnica pod zvezdami: Dnevi vina in poezije z Neisho

https://www.pomurec.com/vsebina/58936/FOTO_in_VIDEO__Na_Skritem_dvoriscu_prisluhnil_Neishi_in_branju_poezije (28. 8.)

● Predstavitve knjige Preprosto enostavno čutim (Sandi Horvat)

https://www.pomurec.com/vsebina/59200/FOTO__Predstavili_knjigo_Preprosto_enostavno (20. 9.)

● Literarna prireditev: Suzana Tratnik

https://www.pomurec.com/vsebina/59345/FOTO__Suzana_Tratnik_predstavila_svoja_dela_v_PISK_Murska_Sobota (27. 9.)

● Otvoritev razstave Horizont (DLUPP)

https://www.pomurec.com/vsebina/59319/FOTO__V_murskosoboski_knjiznici_na_ogled_dela_clanov_DLUPP (28. 9.)

● Razstavi Večerničina literarna bera in Oko besede (PIŠK MS)

https://www.pomurec.com/vsebina/59350/FOTO__V_soboski_knjiznici_predstavili_knjige_literarne_bera_Vecera_in_odprli_razstavo (1. 10.)

● Predstavitve knjige Pušča: največje romsko naselje v Sloveniji (mag. Jožek Horvat Muc)

https://www.pomurec.com/vsebina/59415/FOTO__Predstavili_knjigo_Pusca__najvecje_romsko_naselje_v_Sloveniji (3. 10.)

● Razstava Fotokluba Murska Sobota – Nočni posnetki

https://www.pomurec.com/vsebina/59523/FOTO__Fotoklub_Murska_Sobota_pripravil_razstavo_na_temo_nocna_fotografija (9. 10.)

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/foto-nocni-posnetki-skozi-oci-pomurskih-fotografov-816731> (11. 10.)

● Zaprtje knjižnice in njenih enot

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/pokrajinska-in-studijska-knjiznica-od-danes-zapira-vrata-vseh-svojih-enot-820441> (24. 10.)

● Ponovno zaprtje knjižnice

<https://sobotainfo.com/novica/lokalno/soboska-knjiznica-ponovno-zapira-svoja-vrata/573531>
(26. 10.)

● Nova storitev PIŠK MS: dostava študijskega gradiva na dom

https://www.pomurec.com/vsebina/59832/V_casu_zaprtja_mozna_izposoja_gradiva_po_pos
ti (27. 10.)

● Dostava gradiva na dom v času zaprtja knjižnice

<https://vestnik.si/clanek/aktualno/pisk-821446> (28. 10.)

● Razstava Fotokluba Murska Sobota

https://www.pomurec.com/vsebina/60494/FOTO__Fotoklub_Murska_Sobota_pripravil_pregl
edno_razstavo_letosnjega_leta (16. 12.)

11 SKLEP

Za nami je drugačno leto napram prejšnjim, leto, ki ga je zaznamovala epidemija koronavirusa COVID-19. Ta je dvakrat zaprl tudi vrata knjižnice (16. 3. - 5. 5. in 26. - 30. 10. 2020) in s tem zaustavil izvajanje knjižnične dejavnosti, po ponovnem odprtju po prvem zaprtju pa je bilo do konca leta delovanje ohromljeno oziroma je le-to ves čas potekalo v skladu z ukrepi in priporočili za zaježitev epidemije COVID-19. Z zaprtjem knjižnic ter nadalje spremenjenim in prilagojenim načinom dela je postala vsa pisna kulturna dediščina, ki jo PIŠK Murska Sobota skrbno zbira, obdeluje, hrani in posreduje ter predstavlja skozi različne oblike in načine dela, v hipu nedosegljiva oziroma z omejeno dostopnostjo. Kljub temu smo z našimi člani in uporabniki ostajali vseskozi v stiku na daljavo, jih obveščali o novostih, spremembah, ponujali možnosti od spletnega vpisa, naročanja in prevzema gradiva do povezav in usmeritev na prosto dostopne podatkovne zbirke, e-knjige in druge elektronske vire, kjer so lahko ostajali povezani s pisano besedo, s knjižničnim gradivom v e-obliki, z dogodki v digitalnem okolju in z zgodbami na spletnih portalih, pri katerih aktivno sodelujemo.

Nekatere načrtovane aktivnosti in projekte, ki so bili tudi že dogovorjeni, smo žal morali odpovedati oziroma prestaviti na čas, ko bodo razmere to omogočale, tako npr. Noč knjige (z Aljošo Bagola), Noč z Andersenom (dogovor z OŠ I Murska Sobota), Noč v objemu ljudskega izročila (dogovor z OŠ II Murska Sobota), Pravljični večer za odrasle, projekte v Porabju pri Slovencih v zamejstvu, Pravljično pot Zvezdica, Knjižnico pod zvezdami v Beltincih, domoznanski bralni klub Naše zgodbe, vzpostavitev knjigobežnic, otvoritev bukvarne itd. Navkljub nastali situaciji pa smo uspeli izvesti več lastnih projektov in nenačrtovanih aktivnosti, s katerimi smo nagovarjali naše uporabnike in širšo javnost, bodisi v fizični ali virtualni obliki. Ravno slednji so bili odziv na nastale razmere, da tudi v tem času vsaj po virtualni poti zadovoljujemo potrebe lokalne skupnosti in njenih prebivalcev po izobraževanju, raziskovanju, kulturi, širjenju obzorij ter kakovostnemu preživljanju prostega časa. Kakor si to prizadevamo v fizični obliki, so bile tudi v virtualni obliki aktivnosti in projekti naslovljeni na vse ciljne skupine (otroke, mladostnike, odrasle, ranljive skupine).

V času zaprtja knjižnice smo uvedli novo storitev, dostavo knjižničnega gradiva na dom za študijske potrebe in dostavo gradiva na dom za ranljive skupine. V mesecu oktobru 2020 smo

pričeli z inventuro knjižničnega gradiva. Poleg projektov in dogodkov v digitalnem okolju (npr. branje pravljic, e-domoznanski večeri ipd.) smo bili uspešni tudi na področju založniške dejavnosti, saj smo pripravili in izdali tri publikacije: *Soboška potujoča knjižnica: zbornik ob 25-letnici potujočega knjižničarstva PIŠK Murska Sobota z bibliobusom*; *Gimnazija v Monoštru in njen pomen za Slovence v Slovenski krajini*; tretjo številko revije *Prekmuriana*, revije PIŠK Murska Sobota za literaturo in kulturno zgodovino.

Ustaljeni ritem in način dela v knjižnici je z razglasitvijo epidemije in prisotnostjo virusa vodil v spremenjeni in prilagojeni način dela glede na stanje epidemioloških razmer. To je zahtevalo tudi veliko mero inventivnosti, prilagodljivosti, iznajdljivosti, vztrajnosti, nove organizacije dela ter dodatna znanja in veščine, ki jih je bilo potrebno usvojiti, da smo lahko ostajali v stiku z uporabniki knjižnice, širili bralno kulturo, jim ponujali alternativne kakovostne storitve na daljavo ter s tem zadovoljevali njihove informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe, obenem pa ohranjali kulturni knjižnični utrip.

Pripravili:

dr. Klaudija Sedar

mag. Klaudija Šek Škafar

Direktorica:

mag. Klaudija Šek Škafar

